The First and Greatest Lithuanian Daily in America

NAUJIENOS
THE LITHUANIAN DAILY NEWS
PUBLISHED BY The LITHUANIAN NEWS PUBLISHING CO., INC.
1739 South Halsted Street, Chicago, Illinois
Telephone Roosevelt 8500

Pirmas ir Didžiausias Lietuvių Dienraštis Amerikoj

NAUJIENOS
THE LITHUANIAN DAILY NEWS

Entered as second Class Matter March 7, 1914, at the Post Office of Chicago, Ill. under the Act of March 3, 1879

The First and Greatest Lithuanian Daily in America

NAUJIENOS
THE LITHUANIAN DAILY NEWS
PUBLISHED BY The LITHUANIAN NEWS PUBLISHING CO., INC.
1739 South Halsted Street, Chicago, Illinois
Telephone Roosevelt 8500

Pirmas ir Didžiausias Lietuvių Dienraštis Amerikoj

VOL. X. Kaina 3c Chicago, Ill., Pirmadienis, Spalio-October 15 d., 1923 437 No. 243

Vokietijoje diktatura

Stresemann laimėjo

150 žm. žuvo Varšavoje

Socialistai šaudomi Japonijoje

Vokietijoje įvesta diktatura

Reichstagas priėmė autorizacijos įstatymą didele didžiuma balsų. Stresemannas bandysiąs nupiginti pragyvenimą.

BERLINAS, sp. 14. — Vakar reichstagui suteikus jam pilnas diktatoriaus gailas, kancleris Stresemannas tuojaus pradėjo rengtis prie sunkaus darbo atstatyti Vokietiją. Pasak artimų jam žmonių, kancleris nemano eikvoti daug laiko prisirengimui prie kovos su blogybėmis Vokietijoje, bet stosiąs ton kovon tuojaus.

Jo pirmieji du patvarkymai nupiginsią duoną ir nustatysią dideles bausmes maisto pelnagaudoms.

Jo dar vakar ryte paskelbtas dekretas, panaikinantis mokesčius ant anglių, nupigino anglių kainą 33 nuoš.

Ekonomijos ministeris įsakė vokiečiams geležinkeliečiams okupuotame krašte dirbti po francuzų direkcija, kas atnaujins traukinių vaigščiojimą Ruhr ir Pareinio krašturose.

Pakėlimas vertės markės ar išleidimas naujų auksu paremtų pinigų taipjau yra labai svarbus klausimas. Niekuire kabineto nariai priešinasi tuojautiniam išleidimui naujų pinigų ir todel per kelias ateinančias savaites markės vertė bus nustatoma sulig grudų kainos. Fabrikantai gi nori auksu paremtų pinigų.

Vakar taipjau tapo išleistas dekretas, kuris įsako mokesčius mokėti aukso pamatu. Taipjau patirta, kad Stresemannas stengsis priversti bankierius padėti valdžiai pakelti markių vertę, taipgi taip permainys mokesčius, kad ir didieji fabrikantai bus priversti sumokėti jiems atatinkamą mokesčių dalį. Be to bus stengiamąsi sumažinti skaičių valdžios darbininkų 25 nuoš. ir subalansuoti biudžetą.

Reichstago posėdis.

Diktatoriaus galias Stresemannui reichstagas suteikė 316 balsais prieš 24. Be to 7 nariai, jų tarpe ir stambiausias Vokietijos fabrikantas Hugo Stinnes, susilaikė nuo balsavimo.

Nacionalistai pakartojo pirmesnį savo manevrą išėjimu iš posėdžio. Bet pasiliko posėdy 347 atstovai, jų tarpe dalis komunistų ir 20 atstovų Bavarijos liaudies partijos. Tečiaus tik 306 atstovų buvo reikalinga sudarymui kvorumo. Į posėdį atvyko ir tie atstovai, kurie buvo išvažiavę užsienin, ar ten buvo Vokietijos ambasadoriais.

Posėdžiui atsidarius visos diplomatinės ložos ir visos vietos publikai buvo užimtos, be to didelės minios žmonių stovėjo prie kiekvienų durų. Debatai buvo labai trumpi ir užpusės valandos prieita prie balsavimo. Kabineto nariai ir kiti valdininkai, kurie taipjau yra reichstago nariais, tuojaus apleido savo vietas ir užėmė vietas tarp atstovų, kad padavus ir savo balsus.

Stresemannas eidamas pro šalį Stinnes pamatė, kad Stinnes laiko rankoj meliną kortelę susilaikimo nuo balsavimo. Stresemannas dar ilgokai ginčijosi su Stinnes turbut bandydamas prikalbinti Stinnes balsuoti už diktaturą, bet Stinnes vistiek susilaikė nuo balsavimo.

Pirmininkui Loebe paskelbus, kad diktatorinis "autorizacijos aktas" patapo įstatymu, Stresemannas linksmai pakilo iš savo vietos ir atsigrįžęs į savo remėjus pasakė: "Dabar galės prasidėti rekonstrukcijos darbas".

Vokietija negali gvarantuoti anglių reparacijų.

Nors mokesčiai ant anglių ir liko nuimti, kad parupinus pigesnių anglių dirbtuvėms ir darbininkams, Vokietijos valdžia negali gvarantuoti Ruhr anglių kasyklų savininkams užmokesties už pristatytus reparacijų anglis. Kancleris Stresemannas apie tai pranešė laišku Hugo Stinnes.

Kancleris pareiškė, kad valdžia nepaliaus davusi subsidijas kasykloms, kad jos galėtų išmokėti algas, bet spausdinimas pinigų bile reikalui atsiradus turįs apsistoti. Jis sako, kad iki Vokietija negaus internacionalinės paskolos, ji negalės finansuoti anglių industrijos.

"Mes panaikinome sausio 13 d. įsakymą, uždraudžiantį reparacijų anglių pristatymą, tuo parodydami savo sutikimą tęsti mokėjimą reparacijų prekėmis kada tai padaryti leis šalies finansinė padėtis", sako Stresemanno laiškas. "Dabartiniu laiku negalima kalbėti apie tą galimybę. Valdžia todel negali gvarantuoti jusų draugams mokėjimą reparacijų ir atlyginimą už užgriebtas angils, ar atlyginimą už paimtus anglių mokesčius." Stresemanno laiškas yra atsakymas į fabrikantų reikalavimus.

Į pasiulymą apie perėmimą geležinkelių, kancleris atsakė fabrikantams, kad jie gali naudoti esančius po francuzų kontrole geležinkelius, bet tegul jie neužmiršta, kad tai yra Vokietijos valdžios nuosavybė.

Maisto riaušės Vokietijoje.

Vakar keliuose Vokietijos miestuose ištiko maisto riaušių. Daug sankrovų išplėšta. Ypač daug maisto riaušių buvo okupuotame krašte. Riaušėse okupuotame krašte du žmonės liko užmušti ir daugelis sužeista.

150 žmonių užmušta Varšavos ekspliozijoje.

300 žmonių liko sužeista parako eksplozijoje citadėlėje.

VARŠAVA, sp. 14. — Vakar ryte parako sandėly Varšavo citadėlėj ištiko milžiniška eksplozija, kurioj žuvo nežinomas skaičius kareivių. Ikišiol 150 lavonų liko identifikuota, o 300 žmonių sužeista. Valdininkai už eksploziją kaltina komunistines organizacijas.

Kariuomenės viršininkai dalyvavo socialistų šaudymuose

Policija ir kareiviai sušaukė daug socialistų darbininkų vadovų Japonijoje.

TOKIO, spalių 14. — Niči Niči išspausdino slaptus įrodymus, kad į socialistų žudymą Tokio yra įvelti augšti kariuomenės viršininkai. Mačiusieji užmušėjistes žmonės sako, kad tas užmušėjistes papildė ne policija, bet kareiviai.

Keturi advokatai, kurie atstovauja areštuotus žandarų kapitoną, seržantą ir korporalą reikalauja, kad kariuomenės štabas paskelbtų visas smulkmenas ir savo įsakymus del užmušinėjimo socialistų.

Publika gerai žino, kad policija ir kareiviai sušaudė daug socicalistų ir darbininkų vadovų Tokio. Buvo užmušėjisčių Yokohamoj ir kituose miestuose, bet apie jas nieko neskelbiama.

LLOYD GERGE ATVYKS CHICAGON.

CHICAGO. — Ryto į Chicago dviem dienom atvyks buvęs Anglijos premieras Lloyd George. Antradieny jam rengiama keletą puotų, o trečiadieny jis laikys viešą prakalbą. Butų ir daugiau prakalbų laikęs, bet daktarai uždraudė delei jo užkimimo.

Pinigų siuntimas Lietuvon Amerikos paštu jau atidaromas.

Nuo spalio 15 d. yra galima pinigus siųsti Lietuvon ir paštu.

WASHINGTON, D. C., spalių 10 (L. I. B.) — Pradedant spalių mėn. 15 d., 1923 m., pinigų siuntimas iš Amerikos Lietuvon, pašto perlaidomis (International Postal Money Order), yra oficialiai užvedamas.

Pinigai bus priimama visuose paštuose doleriais, o išmokama Lietuvoje litais, skaitant lygiai 10 litų už vieną dolerį. Pats persiuntimas remsis išimtinai ant siutėjo paduotojo antrašo, todel įspėjama idant parsiuntimo paštui butų priduotamas pilnas, tiksliai ir aiškiai surašytas antrašas asmens, kuriam pinigai yra siunčiami.

Paskelbs Pareinio respubliką.

PARYŽIUS, spalių 14. — Gautomis žiniomis, bile valandą gali buti paskelbta nepriklausoma Reinlando respublika. Separatistai jau gavę pižadą, kad juos parems Francijos durtuvai. Ruhr išpradžių neprisidėsiąs prie "respublikos". Vienok visi pripažista, kad ta "respublika" negalėtų išsilaikyti be Francijos durtuvų pagelbos, nes Pareinio gyventojai visai nepritaria atsiskirimui nuo Vokietijos.

Nusižudė mayoras.

IRVINGTON, N. J., spalių 14. — Čia nusižudė šio miestelio mayoras Edward Folsom. Jis jaunas budamas ir norėdamas apsivesti su mergaite, dabartine savo pačia, pavogęs nuo jos tėvų kiek pinigų ir už tą sedėjo kalėjime. Tą jis norėjo užslėpti nuo kitų žmonių. Bet apie tai sužinojo šaika ir grumodama išdavimu tos jo paslapties, išgavo iš jo visą turtą. Delei to jis ir nusižudė. Dabar policija ieško dviejų moterų iš New Yorko ir vieno vyro iš New Jersey, kuriems ir teko jo turtas, kaipo kaina jų tylėjimo.

Du vaikai sudegė.

PHILADELPHIA, Pa., spalių 14. — Nors tėvai ir buvo uždraudę žaisti degtukais, Robert, 4 ir William Herwig 6 metų, nepaliovė žaidę ir bežaisdami degtukais uždegė kai mino garadžių, kuriame ir jie patys užtroško nuo dumų.

Darbų Netruksta

SVEIKAM tvirtam vyrui ir sveikai tvirtai moterei neatleistina bėdavoti kad darbo neturi.

Nes darbų šiandien netruksta. Ir juos lengviausia galima susirasti skaitant

NAUJIENAS — skyrių "REIKIA DARBININKŲ".

Šimtai lietuvių, skaitydami NAUJIENŲ skiltis "REIKIA DARBININKŲ", susiranda geresnių darbų. Ir tai moterįs ant lygios su vyrais.

5 žmonės žuvo upėje.

CHICAGO. — Šeštadienio naktį dideliu greitumu ėjęs automobilius užbėgo ant pakelto per Calumet upę tilto prie 106 gatvės ir nušokęs nuo tilto paskendo upėje. Automobily, kaip spėjama, buvo penki žmonės, trys ir vyrai ir gal dvi moterįs. Žuvusiųjų vyrų vardai yra žinomi, visi jie yra iš South Chicago, bet menamų moterų vardai dar nesužinoti.

Tiltas buvo pakeltas praleisti laivą. Greitai bėgęs automobilius prabėgo ir pro stovėjusį prie tilto gatvekarį. Kada automobilių pradėta stabdyti, jau buvo per vėlu. Jis nutraukė sunkų geležinį retežių ir užbėgo ant tilto. Moterys pradėjo klykti, bet pagelbos nebebuvo ir automobilius nusirito į upę.

Mirė nuo munšaino.

CHICAGO. — Pereitą šeštadienį nuo munšaino pasimirė du žmonės. Cornelius Healy mirė beprotnamy, o Juozas Beržinski (lietuvis?), 30 m. amžiaus, 938 W. 34 St. mirė pavieto ligoninėje.

Pravažiavo Dr. Steinmetz

Paskilbęs elektros "raganius" viešėjo Chicagoje tris valandas.

Charles P. Steinmetz, grįždamas iš Californijos į Schenectedy, buvo trims valandoms sustojęs Chicagoje.

Steinmetz yra skaitomas didžiausiu elektros inžinierium pasaulyje. Jis paeina iš Vokietijos, iš kur prieš 30 metų turėjo bėgti del priklausymo socialdemokratams. Amerikoje jis irgi turi artimų ryšių su socialistais. Prieš kiek laiko jis buvo Socialistų Partijos kandidatas į New Yorko valstijos inžinierius.

VĖTRA JAPONIJOJE.

TOKIO, spalių 14. —Pereitą trečiadieny siautė smarki vėtra, kuri sugriovė daug laikinių namelių, pabudavotų del nukentėjusių laike žemės drebėjimo Japonijoje.

Nubaudė prigavikus.

FORT WORTH, Tex., spalių 14. — Federalinis teismas priteisė James C. Foster ir Frank L. Moorman užsimokėti $15,000 pabaudos už vartojimą pašto prigavingiems tikslams. Jie prie kalbės prisipažino. Budami vienos aliejaus komanijos viršininkais jie kartu su vienu mirusiu viršininku, neteisingai apkainavo kompanijos turtą ir paskui išmokėjo $300,000 dividendų, kad tuo patraukus daugiau žmonių pirkti akcijas.

Sustojo jieškoję prapuolusio laivo.

KEY WEST, Fla., spalių 14. — Kiti laivai sustojo jieškoję aliejaus laivo Everett, kuris, manoma, paskendo netoli nuo čia, kartu su ant jo buvusiais 30 žmonių.

ORAS

Šiandie — giedra; gal biskį šilčiau.

Saulė teka 6 v., leidžiasi 5:15 v. Mėnuo leidžiasi 9:03 v. v.

Lenkai nušovė rusų sargybos komanduotoją

RYGA, spalių 14. — Rusijos legacija paskelbė, kad komanduotojas bolševikų pasienio sargybos pulk. Herthenstein, darydamas peržvalgą sargybos Lenkijos pasieny netyčiomis įėjo į Lenkijos teritoriją ir liko užmuštas Lenkijos pasienio sargybos. Rusijos valdžia ypač rustauja, kad Lenkija atsisako išduoti užmuštojo lavoną.

Tečiaus iš kitų šaltinių patirta, kad pulk. Herthenstein, kaip ir daugelis kitų bolševikų pasienio sargybos komanduotojų, varė labai platų šmugelio biznį. Jis tapęs nušautas, kada didelį šmugelninkų burį užklupo tuo pačiu laiku lenkų ir rusų sargybos ir pradėjo musį už šmugelninkų prekes — cukrų, kavą ir šilką.

Trys vaikai sudegė.

PHOENIX CITY, Ala., spalių 14. — Trys Hartų vaikai sudegė gaisre jų namuose. Tėvai sako, kad jie žaidę su degtukais ir padegę laiptus, taip kad jie nebegalėję išbėgti.

LONDONAS, spalių 14. — Mirusiojo lordo Northcliffe brolis lordas Rothermere nupirko už £6,000,000 dar aštuonius laikraščius ir tuo patapo didžiausiu laikraščių leidėju Anglijoje. Jis dabar kontroliuoja veik visus Anglijos įtekmingiausius laikraščus.

Iš Vilniaus

Kaip lenkai persekioja lietuvius

—D-rui D. Alseikai ir d-rei V. Alseikienei uždrausta medicinos praktika. Uždraudimo motyvai dabar visai paaiškėjo. D-ras A. Alseika esąs politikos atžvilgiu lenkams neištikimas, už tat neleidžiama jam ir jo žmonai praktikuoti. Apie tai jam pareikšta įsveikatos ministerijoj Varšuvoj. Tokių informacijų suteikusi Vilniaus vietinės valdžia. Tokio uždraudimo tikslas privers lietuvius inteligentus išvažiuoti iš Vilniaus ir užvaldyti lietuvių įstaigas Vilniuje. Lietuvių Sanitarės Draugijos Ligoninės Valdybai įsakyta, kad d-rai Alseikai nebegali net globoti ligoninėjej ligonių.

Iš bolševikijos.

Krasnoščokovo areštavimas padarė didelio sujudimo tarp komisarų ir komunistų.

Žydų dienraščio "Forverts" korespondentas Berline kablegrama iš spalių 7 d. praneša:

Ką tik atvykęs iš Maskvos pilnai užtikimas asmuo papasakojo man, kas dedas ten areštavus Tobinsovą-Krasnoščokovą, kaltinamą del papildytų jo suktybių sovietų valdžios banke, kurio tas Krasnoščokovas buvo direktorius.

Apie Krasnoščokovą suareštavimą sovietų valdžia slėpė žinias per keletą dienų. Bet tardymas ėjo taip, kad atsitikimo nebebuvo galima ilgiau užslėpti — daugelis apie jį jau žinojo ir valdžia turėjo incidentą oficialiai paskelbti.

Krasnoščokovo areštavimas padarė didelės panikos tarp komunistų valdininkų ukio komisariate. Dalykas mat toks, kad jis, Krasnoščokovas, ne tik artimų ryšių turėjo su visu ukio komisariatu kaipo valdžios banko direktorius, bet jisai buvo visos Rusijos ukio komisariato prezidiumo narys. Be to jis buvo artimas įžymiausių komunistų lyderių draugas, kaip Trockio, Goldfarbo-Petrovskio ir daugelio kitų. Taigi jo areštas tarytum bomba krito ant ukio komisarų. Kairieji komunistai, kurie nuo senai veda atkaklią kovą prieš ukio komisarus, reikalauja dabar, kad butų suimta daugelis kitų komisarų, kuriuos jie įtaria del eikvojimo valstybės pinigų — tiesiai kaltina juos, kad savo brangias patvirkusias puotas jie kelia sau valstybės fondais.

Iš antros pusės, dešinieji komunistai daro visa, kad neleidus daryti naujų areštų. Jie sako, kad toki areštai valdininkų pagimdytų chaosą, įneštų visišką disorganizaciją ekonominiame šalies gyvenime.

Daugelis ukio komisarų pareiškė, kad jie atsisakysią nuo savo užimamų vietų, nes jie nenorį, kad butų įtarjami, nenorį kad butų nuolatos atakuojami ir, pagaliau, nenorį kad viršum jų galvų kabotų aštrus bausmės kardas.

Iš viso, Maskvoj dabar upas labai įkaitęs ir vaidai komunistų partijoj pasidarė begalo aštrys.

LANESVILLE, Ind., spalių 14. — Tris mažus vaikus gaisras užklupo virš Stanely sankrovos ir vaikai žuvo liepsnose.

EXTRA

"Kaip Lietuva atrodo dabar"

Toj temoj kalbės P. Grigaitis, Naujienų Redaktorius, kuris nesenai sugrįžo iš Lietuvos. Nėra reikalo priminti, kad bus suteiktos teisingos ir rimtos žinios apie Lietuvos padėtį, nes Chicagiečiams P. Grigaitis yra gerai žinomas.

Prakalbos bus vietoje.

Utarninke, Spalio (October) 16,
Br. Strumilų svetainėje, 158 E. 107 St.
Pėtnyčioj Spalio (October) 19
Meldažio svetainėj, 2244 W. 23rd Pl.
Kviečia KOMITETAS.

Apmokame Lietuvos Laisvės Bonų Kuponus

Lietuvos Laisvės bonų savininkai gali kreipkties į Naujienų ofisą ir Naujienų skyrius del apmokėjimo Lietuvos Laisvės bonų kuponų. Prinokusius kuponus apmokame pilnai. Siųsdami per paštą pridėkite 2 centų atsakymui ir aiškiai parašykite savo adresą.

Siųsdami pinigus Lietuvon, galite mums juos atsiųsti ar priduoti Lietuvos Laisvės bonų prinokusiais kuponais.

NAUJIENOS
1739 South Halsted Street, Chicago, Illinois.

IMPERFECT IN ORIGINAL

Kas Dedas Lietuvoj

Kaip godus žydas pats sau kilpą užsinērē

Plungē. — Musų miestelyj įvyko nepaprastas atsitikimas. Ateina pas vieną žydą nekursai žmogelis ir prašo nakvynės. Žydelis visada lygti norēdamas užsiprašē 100 litų. Žmogelis nedaug ko iš to tesidaro ir sutinka. Žydui tatai labai nuostabu. Keletą dienų žmogeliui pabuvus, žydas pastebējo, kad tasai turi didoką dēžutę pilną pinigų, iš kurios vis imdavo pinigus užmokējimui. Žydelis —kaip tai paprastai yra — pinigus mylēdamas per viską galvojo šiaip ir taip, kaip galējus pasisavinti tuos pinigus Galiausiai jis sumanē štai ką: Iššaukti, buk esą jam paplēšta pinigai. Sumanyta—padaryta žmogeliui su dēžute patraukus savo keliu, žydas nusiskubina pas miliciją ir tąjai praneša, buk jam esą pavogta čiela dēžutē pinigų. Kiek pinigų buvo viduj, jis negalįs pasakyti Jis tik galįs pasakyti, kad jį buvo pilna. Milicija pasiveja pas žydą nakvojusį žmogų ir at randa pas jį tariamąją dēžutę. Šisai užspētas nežino kaip beišsisukti, ir pasako, kad tikrai pavogęs žydui dēžutę su pinigais. Sugrįžus pas žydą, šisai iš džiaugsmo surinka: "Taip, taip, tai mano dēžutē! Kad tik dar pilna butų!" Milicijai dēžutę perkraustant pasirodē, kad dēžutē pilna netikrų pinigų, apačioj dar visi dirbimo įrankiai. Tai išvysdamas žydelis kaltę pradējo stumti nuo savęs: "Ui, ne mano dēžutē, ne mano pinigai!" Bet Milicija tai buvo vistiek, jis turējo norom-nenorom jai sekti į kalējimą. S—e.

Pradžios mokyklų Kaune statistika.

Pabaigoj 1922/23 mokslo metų Kaune buvo 49 pradžios mokyklos, 121 komplektas, 140 skyrių. Tose mokyklose darbavosi 121 pagrindinis mokytojas ir 2 atsargos. Nuosavus namus turi tik 3 mokyklos. Pradžioj šių mokslo metų atidengiama dar 2 komplektai.

Visų tų mokyklų 24 — lietuvių, 11 — lenkų, 9 — žydų, 3 — vokiečių, 2 — rusų, vienas jųjų stačiatikiams ir kitas — senatikiams.

Tikybos atžvilgiu tose mokyklose mokēsi 3594 katalikų, 418 evangelikų, 232 stačiatikių, 1341 žydukų, 62 kitų.

Tautybės atžvilgiu — 2765 lietuvių, 878 lenkų, 1341 žydų, 413 vokiečių, 3 latvių, 25 gudų; 210 rusų; 9 kitų. (L-va)

Kedainiai taisos.

Kedainių miestas įgija kasdien gražesnės išvaizdos. Liejami cementiniai trotuarai, taisomas gatvių grendinys (brukas), mažesnēse gatvēse, kur seniau purvo išbristi negalima buvo, dirbami takai iš medinių lentų. Be to, ketinama platinti gatves. Yra vilties, kad po kiek laiko Kedainių nebus galima net pažinti. (L-va).

Padegē iš pavydo.

Šilalē, Tauragės apskr. — 7 į 8 rugsējo š. m. apie 2 valandą naktį Jucaičių kaime, Šilalēs valsčiaus, kilo iš nežinomos priežasties gaisras ir sudegē pil. Stasio Šerpičio klētis ir jauja su suvežtais grudais. Šilalēs nuovados mil. Viršininkas, žmogus darbštus, visas pastangas dējo sugauti kaltininkus. Susekē jis štai ką. Šilalēs m. pil. Gerulis buvo pažadējęs imti už žmoną Juzefą Širvidaitę iš Putvių kaimo, Šilalēs v. ir jis iš Širvaitēs suspējo paimti 100 dolerių pasogos. Gerulis praējus laikui, susipiršo su pil. Šerpetaite ir manē rugsējo 8 d. paimti šliubą. Širvidaitē tai sužinojusi apie tai ir turēdama kerštą nusamdē už 50 dolerių Praną Rimkų iš to pat kaimo ir nakties metu abudu atēję užrišo klēties duris ir padegē klētį ir joj miegantį Gerulį. Padegę klētį, padegē ir jaują. Nuostoliai siekia 20,000 litų. Kaltininkai suimti ir sutupdyti į Šilalēs kalējimą, nes per kvotą apie viską prisipažino. —A. Vil. (L-va)

Žemēs dalinimas.

Šaukēnai. — Rugsējo 11-12 d. išdalyta Slabados ir Beinoravos palivarkai. Norinčių gauti žemēs buvo taip daug, kad parceliojamų palivarkų žemēs užteko tik trešdaliui visų kandidatų. Nepatenkintieji turēs palaukti, kol bus kiti apylinkēs dvarai dalinami. Slabadoje trys ha piskirta Šaukēnų senelių prieglaudai, o Beinoravoj taip pat yra trys ha žemēs ir geras medinis namas paskirta pradžios mokyklai. (L-va)

Gudų nusistatymas del kalbos bažnyčioj

Jau nebe pirmas kartas lenkų endekai parodo savo neramumą del kylančio gudų tautinio susipratimo. Mat, jie norētų, kad gudų nē ženklo neliktų. Jie ir gudų žodžio nemēgsta ir todel plēšresnieji lenkai visą gudų gyvenamą kraštą anukart buvo pavadinę "Bialopolska". Bet tas naujadaras, net pačių endekų tarpe neprigijo. Paskutiniu metu, vēl pradējus nešvarią kampaniją prieš Vilniaus vyskupą, tarp kitų daromų "priekaištų" buvo iškelta ir tai, jog Vilniaus krašto bažnytinē administracija toleruodama gugų kalbą kai kuriose katalikų bažnyčiose, daranti katalikų tikybai pavojaus, nes šio krašto katalikus artinanti prie rusicizmo ir... pravoslavijos (sic!).

Gudų savaitraštis "Krynica" (Nr. 9), išrodęs visą tų "priekaištų" neteisybę, nes visi jie paremti arba prasimanymais arba šlykščiais melais, gudų nusistatymą kalbos teisių bažnyčioje atžvilgiu šitaip išreiškia:

1. Gudų liaudžiai pamokslas bažnyčiose (ir cerkvēse) turi buti sakomi gudiškai.

2. Kiekvienas gudų kunigas (ar pravoslavas sviaščenikas neprivalo prikišti savo rankos prie gudų liaudies lenkinimo (arba rusinimo) per bažnyčią (ar cerkvę).

3. Gudų kalba bažynčioj neveda gudų katalikų į pravoslaviją, bet tik duoda galimybēs geriau suprasti savo katalikų tikējimą ir buti geresniais katalikais.

4. Del gudų katalikiškumo jie visai pasiduoda savo vyskupo ir Rymo sprendimui.

D. Dysnos apskrityj pamokslai sakoma gudų kalba dar iš vysk. Repo laikų, kas prasidējo 1917 m. ačiu jo leidimui ir gudų liaudies norui.

6. Kai del dabartinio vyskupo Matulevičiaus, tai ir gudai turi kuo pasiskųsti, nes jis gudų reikalams bažnyčioje ligi šiol nieko nēra padaręs, nēra išklausęs jokio gudų katalikų prašymo.

Straipsnis baigiama šiais žodžiais: rusų Muravjovas nejistengē surusinti nei bažnyčios nei gudų katalikų liaudies, nesulenkins jos ir lenkų Muravjovai endekai. (Elta).

"BE PIENO NĒRA ŽMOGAUS"

Parašē C. Houston Goudiss. Leidējas The Forecast. Amerikos geriausias maisto magazinas. Įsteigējas The Forecast mokyklos valgių. Maisto patarējas, The People's Home Journal. Lektorius apie virškinimą.

"Nepalyginamai geras maistas pasaulyje" — tai yra visatinas pripažinimas mokslo kas link gryno pieno.

"Stipriausias maistingumas skystimo formoje", tai yra aprašymas kuris tinka tai tikrai maisto gamtos dovanai.

Tvirčiausiam vyrui geriausis ir pigiausis maistas del sveikatos. Del silpniausio vaiko vienas užtikrintų gyvenime dalykų. Del visokių žmonių visokiame padējime, nuo pirmo mažyčio verksmo iki paskutinēs gyvenimo minutos grynas pienas yra didelis tvirtumo gamintojas; pirmas apsisaugojimas nuo visokių ligų.

Jo naudą galima gauti dviem budais. Vienas, gaukit šviežio pieno iš tokių karvių kurios yra gerai apsaugotos nuo nešvarumų ir ligų ir yra vartojamas žmonių kurie tikrai prisilaiko hygienos ir sanitaringumo.

Kur tas nēra galima padaryti, arba kur dastatymas tokio pieno nēra gana užtenkamas, kad užganēdinus paprastus reikalavimus — kur klimatas arba reikalavimas namų šeimininkių butų pilnai pasitikētinas del jų šeimynos virimo ir kepimo — Borden's Evaporated Pienas visuomet yra toks kuris atsako reikalavimas.

Mes žinome, kad tai yra tiesa — nes pienas yra vartojamas kaip tik atsirado pati istorija — ir yra pačiu faktu, kad mes dalį savo gyvenimo praleidžiame nepastebēję, nes tai yra labai svarbu musų kasdieniniame valgyje.

Daugelis musų nevartoja užtektinai pieno. Ar tai nebutų gera ideja, kad mes vartotumēm vieną kvortą gero, gryno pieno dienoje kiekvienas žmogus savo namuose? Nes pienas yra tikras maistas ir reiškia augimą vaikų, sveikatą suaugusiems.

Pasirenkant pieną žiurēkite kad butų geras, grynas, švarus, tai yra labai svarbus dalykai.

Nei vienas namas negali buti be gero pieno virimui. Kiekvienas grosininkas parduoda Bordens Evaporated Pieną. Pabandykit kianą šiandien — bet gal jųs esate vienas iš tų milijonų kur nevartojate kitokio pieno. Laikykit kenuką ant lentynos ir išreiškit pieno klausimą.

Bordens Evaporated Pienas yra gryniausias ir gardžiausias kenuose pienas. Pentres lentyna be jo išrodo labai tuščia. Virtuvē kuri nežino šio pieno, praleidžia daug progų kaipo gero ir maistingo valgio.

DR. J. JAKUBAUSKAS
NAPRAPATH
Pasekmingai gydau staigias ir chroniškas, suaugusių ir jaunų be vaistų ir operacijų. 3538 S. Halsted St. Val. 9 iki 12 a. m. 8:30 iki 9:30 p. m. Phone Yards 7344, 11132 Michigan Ave. Val. 2 iki 7 p. m. Phone Pullman 5147 Roseland, Ill. Nedēliomis 9 iki 12.

AR SERGI?
Ateik pas mane ir lik sveiku
Nedaleisk, kad tavo liga pasidarytų chroniška arba kritiškame padējime. Ateik šiandien asmeniniam pasimatymui. Aš lengvai prašalinsiu kad ir labiausiai chroniškas ligas.
DR. M. S. BASISTA,
CHIROPRACTOR
1809 So. Loomis St.

Telephone Armitage 0571
HEALTH SERVICE INSTITUTE
No. 1
Specialistai visokių ligų. Visi budai gydymo.
Valandos: 10 iki 12, 2 iki 5, 6 iki 8.
Nedēlioj pagal sutartį.
1510-12 N. Robey St., Chicago

NUSIPIRK
Typewriterį arba rašomą mašinēlę

Kaina $60
Tuomi padarysi didelį smagumą pats sau, savo gimdnēms ir draugams su kuriais susirašinēji ir greičiau gausi parašyti laišką ar ką kitą, negu su ranka. Geriausia, parankiausia ir dailkatniausia mašinēlē su lietuviškomis raidēmis pasaulyje. Galima ir angliškai rašyti.
Gaunamos
NAUJIENOS
1739 S. Halsted Str., Chicago, Ill.

NORĒDAMI
PIRKTI, PARDUOTI AR MAINYTI VISADOS KREIPKITĒS PAS MUS. TAS JUMS BUS ANT NAUDOS.
S. L. FABIONAS CO.
INVESTMENTS REAL ESTATE INSURANCE
809 W. 35th St., Chicago
Tel. Boulevard 0611 or 0774
PADAROM PIRKIMO IR PARDAVIMO RAŠTUS.
Pasekmingai siunčiam pinigus ir Parduodam Laivakortes.

K. GUGIS
ADVOKATAS
Miesto ofisai
127 N. Dearborn St., Room 111-13
Tel. Central 4411. Val. nuo 9-6
Gyvenimo vieta:
3323 So. Halsted St.
Tel.: Boulevard 1310
Valandos: nuo 6 iki 8 v. v. kiekvieną vakarą, išskyrus ketvergą. Nedēliomis nuo 9 iki 12 ryto.

JOHN KUCHINSKAS
LIETUVIS ADVOKATAS
2221 W. 22nd St., arti Leavitt St.
Telephonas Canal 2552
Valandos: 9 ryto iki 9 vakare. Seredoj ir Pētnyčioj nuo 9 r. iki 6 v. Veda visokias bylas visuose teismuose. Egzaminuoja Abstraktus ir padirba visokius Dokumentus, perkant arba parduodant Lotus. Namus, Farmas ir Biznius. Skolina Pinigus ant pirmo morgičiaus lengvomis išlygomis.

Tel. Dearborn 9057
A. A. SLAKIS
ADVOKATAS
Ofisas vidurmiestyj:
Room 1726
CHICAGO TEMPLE BLDG.
77 W. Washington St.
Cor. Washington & Clark
Namų Tel.: Hyde Park 3395

V. W. RUTKAUSKAS
Advokatas
29 So. La Salle St. Room 530
Tel. Central 6390
Vak. 3223 S. Halsted St., Chicago.
Tel. Yards 4681

S. W. BANES, Advokatas
Val.: 9 A. M. iki 5 P. M.
1811 Recter Building
79 West Monroe Street, Chicago.
Phone Central 2560
Rez. 3203 So. Halsted St.
Yards 1015. Val.: 6 iki 9 val.

J. P. WAITCHES
LAWYER Lietuvys Advokatas
Dienomis Room 514-516
127 N. Dearborn St.,
Telephone Randolph 5584
Vakarais: 10736 So. Wabash Ave.
Tel.: Pullman 6377.

VANOS
Rekomenduojame musų karšto oro ir sieros vanas, taipgi elektriškus gydymus ir masažą del moterų ir vyrų gydymui reumatizmo del blogo kraujo cirkuliacijos, šalčio ir tt.
A. F. GEHL & CO.,
1550 Clybourn Avenue.
Daktarai rekomenduoja šitas maudynes.
Telefonas Lincoln 4424

Overkautai
2 kelnių siutai
Vyrams, vaikinams ir vaikams
Musų pigi renda ir mažos išlaidos padaro galimu sutaupyti jums nuo **$5** iki **$25** ant jusų siuto arba overkauto. Mes turime visokio materijolo kokio jųs tik norite, vienodų spalvų ir vēliausių stylių.
Visi styliai, spalvos ir mieros.
Siutai ir overkautai ir augščiau **$18.50**
Vaikų siutai ir overkautai ir augščiau **$8.50**
S. GORDON,
739 W. 14th St.
Pirmos durys į rytus nuo Halsted St. prie 14 St.
Atdara kasdien nuo 8 ryto iki 9 vak. Subatomis nuo 8 ryto iki 10 vakare. Nedēlioj nuo 8 iki 5 vakare.

ATMINK!

BORDEN'S Evaporated Pienas pagal taisykles, didžiausių pieno išdirbysčių Amerikoj. Tas užtikrina jums apsaugą, labai svarbiame maisto pirkime. Kiekviena karvē Borden bandoj yra peržiurima reguliariai per ekspertus.

Kiekvienas farmerys, kuris atveža Bordenui pieną yra reikalaujama nuo jo, kad prisilaikytų kuodidžiausio švarumo. Kiekvienas kampelis pieninēs yra nuolatinēj inspekcijoj.

Kiekviename namų maisto vartojime vartokite Borden's Evaporated Pieną, kuris duoda geriausius rezultatus. Yra riebus ir turi daug smetonos — padaro gardų valgį. Jųs galite vartot kiekvieną dieną del valgio ir kavos, tikras jo gerumas ir tikras jo švarumas.

Jei norit išmokt kaip virt su Borden Evaporated Pienu, išpildykite kuponą, paženklinant kokias pamokąs norit ir mes prisiųsime dovanai.

THE BORDEN COMPANY
Borden Building, New York
Chicagos ofisas: 510 N. Dearborn St.
Telefonas Dearborn 3105

KUPONAS
Saldainēs Mēsos Pudingai
Duona Rasalai Pajai
Žuvis Pyragai Sriubos
Vardas .....
Adresas .....
(Lithuanian)

L. KLEIN
Halsted, 14th & Liberty
COME OUT OF THE BEATEN PATH

CHICAGOS LIETUVIAI
IR IŠ APIELINKĖS MIESTELIŲ

Kurie atvažiuojate į Chicagą pirkti del savęs drabužius arba rakandų pianų arba Viktrolų, muzikos, karpetų ir kitokių dalykų, pasišaukite lietuvį pardavėją, o busite kuogeriausiai užganėdinti departamente. Delto, kaip tik įeinate į štorą liepkite pašaukti jums generališką pardavėją Joną Lukošių No. 5, o aš suteiksiu jums viską kuogeriausiai. Jeigu norite ant išmokėjimo, gausite ant lengviausių išlygų, be jokio extra iškaščio. Tai lietuviai vartokite savo lietuvišką prigimtą kalbą visuose reikaluose ir visur kur tik eisite. Atvažiavę į L. Klein štorą liepkite pašaukti No. 5.

Middleston & Sons Grojikliai Pianai

Dešimčiai metų garantuoti, gražaus mahogany užbaigimo keisai, vėliausiai pataisyta grojimo akcija, tikro copper basinės strunos. Darbas ir medžiaga pilnai garantuota **$385**

DYKAI Mahogany benčius, velour uždangalas ir 20 grojimui rolių.

Lengvais išmokėjimais. Be nuošimčių. $10 į mėnesį.

Į LIETUVĄ ANT S. S. LEVIATHAN

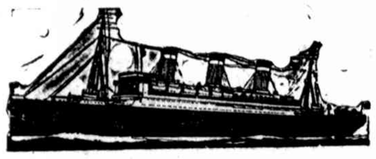

Greitas ir Puikus Jurių Milžinas — Laivas

Jeigu norite lankyti Lietuvą šias Kalėdas arba pakviest šeimyną iš senos Tėvynės, negalite pasirinkt greitesnį, didesnį arba puikesnį ir smagų laivą kaip Leviathan, Jurių Milžinas, negalite gaut daugiau už pinigus: dideli kambariai ,atskiri kambariai poroms arba šeimynoms, didelis dėnis, socialės svetainės, puikus ir įvairus valgiai, tarnų mandagus patarnavimas ir vioki patogumai. Ir keliaujate po priežiura Suvienytų Valstijų Valdžios.

Tą pati patarnavimą ir patogumą gausite ir ant kitų greitų, didelių S. V. Valdžios laivų. Keliausite per Southampton arba Bremen, iš kur šios linijos agentai prižiurės saugią kelionę į namus.

Del trečios klesos kainų ir kitų informacijų rašykite:

UNITED STATES LINES

110 So. Dearborn Street, Chicago, Illinois.

Lokaliai Agentai visuose miestuose.

Valdantieji Operatoriai del

UNITED STATES SHIPPING BOARD

SUSIVIENIJIMAS LIET. AMERIKOJ

Didžiausia lietuvių apdraudos ir pašalpos organizacija Suvienytose Valstijose, kurios turtas arti $500,000.00.

Nuo susiorganizavimo iki šiam laikui išmokėta $248,587.80 pomirtinių. Pašalpų išmokėta $247,687.15.

SLA. kuopos randasi visuose didesniuose miestuose. Nariai priimami nuo 18 iki 50 m. amžiaus. Visi nariai gauna laikraštį "Tėvynę" dovanai ir taipgi gauna SLA. išleistas knygas už pusę kainos.

Pomirtiniai skyriai — $150, 300, 600 ir 1000.

PAŠALPOS SKYRIAI —

$6.00, 9.00 ir 12.00 į savaitę.

Del platesnių informacijų kreipkitės šiuo adresu:

LITHUANIAN ALLIANCE OF AMERICA,
307 W. 30th Street, New York, N. Y.

2 Didelės Dovanos 2

Laikraštis "VIENYBĖ" EIS TRIS SYK SAVAITĖJE PRADEDANT SU RUGSĖJO 1 d. 1923 m. Prenumerata nuo naujų metų $4.00.

Visiems, kurie naujai užsirašys laikraštį "VIENYBĘ" metams, gaus dvi dideles dovanas. Vajus prasideda su Birželio 1 d. 1923 m. ir baigiasi su Sausio 1 d. 1924 m. Tik tam laikotarpy bus duodamos davanos.

DOVANOS

1. $1.50 vertės naudingų ir gerų knygų pasirenkant iš 6 grupių.

2. Kas prieš naujus 1924 metus užsirašys "VIENYBĘ" ant metų tam metinė prenumerata TIK $3.50.

— Adresuokite —

VIENYBĖ,
193 Grand Street, Brooklyn, N. Y.

KORESPONDENCIJOS

Kenosha, Wis.

Iš SLA. 212 kp. darbuotės, ir kit kas.

Spalių 7 dieną įvyko vietos SLA. 212 kuopos susirinkimas Schlitzo salėj. Kuopos pirmininkas J. Marcinkevičius trumpoj kalboj pareiškė, kad finansiniai kuopa gana tvirtai stovi — kasoj esą apie du šimtu dolerių, gi narių gerame stovy kuopa turi apie 130. Jis kreipėsi į narius paragindamas, kad imtų stropiau darbuotis, kad reikėtų prie 212 kuopos suorganizuoti chorą. Pirmininko manymu, čia butinai reikėtų turėti laisvas choras.

Pasitarus tuo reikalu nutarta toks choras organizuoti. Susirinkime buvo ir d. Stasys Vaitelis, buvęs jau suirusio Aido Choro vedėjas. Pirmininkui paklausus, ar jis apsiimtų but naujo choro vedėju d. Vaitelis paaiškino, kad jis jau senai manęs, kad choras butų naudinga turėt, tat jis su mielu naru apsiimsiąs kuopos chorą vesti.

Tuojau tapo išrinkta komisija, kuri tuo choro organizavimo darbu rupinsis, ir nutarta kviesti visus Kenoshos muzikos ir dainų mylėtojus prisidėti.

Atstovai iš SLA. 10-to Apskričio suvažiavimo, įvykusio rugsėjo 16 dieną, išdavė savo raportą, kurs beveik vienbalsiai buvo priimtas. Tik kai kuriems Maskvos patrijotams nepatiko, kam 10-tas Apskritys išnešė rezoliuciją užgiriančią SLA. Pildomosios Ttrybos palarytą žingsnį su p. Bimba, tečiau kad jie ir nerimavo, bet balsuojant tik du tesirado, kurie už Bimbą stojo.

Toliaus 212 kuopa nutarė padaryti nupiginimą įstojimo į kuopą. Nupigintas įstojimas tęsis iki ateinančių Naujų Metų. Tat tie brolia ir seserys, kur dar nėra kuopos nariai, kviečiami naudotis proga ir tuojau stoti į musų didelę organizaciją.

Nutarta kreiptis į SLA. 10-tą Apskritį su paraginimu, kad tuojau butų surengtos prakalbos SLA. 212 kuopos ir visų lietuvių naudai.

Šiaip Kenoshoj nieko ypatingo tuo tarpu. Darbai eina gerai, tat dirbame ir uždirbame neblogiausiai. Darbo gali gaut ir iš kitur atvykstantieji, išskiriant tik siuvimo dirbtuves, nes čia šiuo kartu eina streikas.

Kap kitur taip ir Kenoshoj lietuviškieji Maskvos patrijotai-komunistai — sekmingai darbuojas samagonkos dirvoj. Čia mat jiems daugiau biznio —ir pelningesnio ir linksmesnio biznio— negu palaiduose komunizmo barščiuose, nors, žinoma, neužmiršta nei tų. Kam gi mat butų Rusijos patrijotai... —**Slapukas.**

Fašistų atsišaukimas.

Nesenai po V. Aleksos užmušimo musų fašistai paleido atsišaukimą prieš žydus, kuriuos išvadinę "smarvėmis' parazitais, biaurybėmis, parkais, černako mėgėjais" ir kitais savo fašistinio leksikono vardais, pagalios žada išvaryti į Palestiną pavartodami terorą prieš terorą. Atsišaukimas pažymėtas rugsėjo 13 d. 1923 m.

Iš to išvada, kad pas mus vis dar atsiranda suaugusių kudykių, kurie nemokėdami dar naudotis rimta kulturine kova žada eiti bolševikų teroristų pėdomis.

Šviesesnėse šalyse teroristinės priemonės vis rečiau ir rečiau yra vartojamos. (L. Ž.)

Bolševikai "rado" aukso.

Vienuolyne "Naujas Afonas" bolševikai konfiskavę 5 pudus aukso ir 15 pudų sidabro ir daug brangių akmenų. Bolševikai senai to ieškoję, bet kol vienuolis neišdavęs, negalėję surasti, nes giliai po cerkvės grindimis, rusyje gerai buvę paslėpta. (L. Ž.)

DOVIERNASTIS
(Ingaliojimai)

Taipgi kiti Reikalai ir Provos Lietuvoje

Jeigu kam reikia padaryti doviernastis vedimui reikalų ir provų Lietuvoje, jei reikia padaryti pirkimo ir pardavimo aktus kaslink nuosavybės Lietuvoje, ar kokius kitus dokumentus, tegul kreipiasi į Naujienų ofisą, kur visi tokie dalykai atliekami su pilnu žinojimu, stropiai, greitai ir už pigiausią kainą.

Taip-jau jeigu kas turi vedimui provų arba bylų Lietuvos teismuose, tegul keripiasi į Naujienų ofisą, nes iš čia pavedame Lietuvos bylas savo korespondentams advokatams Lietuvoje, kiekviename atsitikime paskiriame bylas geriausiems savo dalyko žinovams.

NAUJIENOS
Teisių Skyrius
1739 So. Halsted St.
Chicago, Ill.

Pranešu

Visiems Lietuviams Chicagoje ir apielinkėje, kad esu atsidaręs aptieką, kurioje galėsite gauti geriausių vaistų arba gyduolių. Daugumas žmonių ir išsigydė visokioms ligoms, kurie vartojo tuos vaistus.

K. KUTULIS
4602 So. Wood St.

Mrs. A MICHNIEVICZ-VIDIKIENĖ
AKUŠERKA
3101 So. Halsted St., kampas 31 gat.
Ofisas su Dr. J. F. Van Paing
Tel. Yards 1119

Baigusi akušerijos kolegiją; ilgai praktakavusi Pennsylvanijos ligonbučiuose. Sąžiniškai patarnauja, visokiose ligose prieš gimdymą, laike gimdymo ir po gimdymo.

Už dyką patarimas, da ir kitokiuose reikaluose moterims ir merginoms; kreipkitės, o rasite pagelbą.

Valandos nuo 7 ryto iki 1 po pietų, nuo 6 iki 9 v. vakare.

30 metų patyrimo

Duokite savo akis ištirti senam specialistui. Bus naudinga atlankyti jį,
Dr. J. Ginsburg & Son, Optometrist,
3639 W. Roosevelt Rd.,
Phone Crawford 3140

Tel. Lafayette 4223
Plumbing, Heating
Kaipo lietuvis, lietuviams visados patarnauju kuogeriausiai
M. Yuška
3223 W. 38th St., Chicago, Ill.

For Beautiful Eyes

Make the Use of *Murine* a Daily Habit. This Refreshing Eye Lotion soon makes Eyes Clear, Radiant, Beautiful! *Harmless, Enjoyable.*
Sold by all Druggists. Write for Booklet, "How to Make the Eyes Beautiful"
MURINE FOR YOUR EYES
MURINE CO., 9 East Ohio Street, Chicago

Tel. Blvd. 3138
M. Woitkewich
BANIS
AKUŠERKA
Turiu patyrimą. Pasekmingai patarnauju moterims prie gimdymo kiekviename atsitikime. Teikiu ypatišką prižiurėjimą. Duodu patarimus moterims ir merginoms dykai.
3113 South Halsted St.

DR. HERZMAN
—IŠ RUSIJOS—

Gerai lietuviams žinomas per 15 metų kaipo patyręs gydytojas, chirurgas ir akušelis.

Gydo staigias ir chroniškas ligas vyrų, moterų ir vaikų pagal naujausius metodus X-Ray ir kitokius elektros prietaisus.

Ofisas ir Labaratorija: 1025 W. 18th St., netoli Fisk St.

VALANDOS: Nuo 10—12 pietų, ir nuo 6 iki 8 val. vakarais.

Telefonai: Dienomis: Canal 3110 arba 0875
Naktį Drexel 953
Boulevard 4136

3410 So. Halsted St.
Val.: 9—10 A. M. ir 8—9 val. vak.

DR. CHARLES SEGAL
Praktikuoja 16 metai
Ofisas
4729 So. Ashland Ave., 2 lubos
Chicago, Illinois.
Specialistas džiovos
Moterišku, Vyrišku ir Vaikų ligų.
OFISO VALANDOS:
Nuo 10 iki 12 val. ryte, nuo 2 iki 5 val. po piet ir nuo 7 iki 8:30 val. vakaro. Nedėliomis nuo 10 valandos ryte iki 1 val. po piet.
Telefonas Drexel 2880

Telephone Yards 0994
DR. MAURICE KAHN
4631 So. Ashland Ave.
Ofiso Valandos: nuo 10 iki 12 dieną, 2 iki 3 po pietų, 7 iki 9 vakare. Nedėliomis nuo 10 iki 12 dieną.

Tel. Boulevard 0537
DR. MARYA DOWIAT—SASS
1707 W. 47th St.
Valandos nuo 8 iki 12 dieną, nuo 6 iki 8 val. vak. Nedėliomis nuo 8 iki 2 val. po pietų.

Rezidencijos tel. Van Buren 0234
Ofiso tel. Boulevard 9693
Dr. A. A. Roth
Rusas Gydytojas ir Chirurgas
Specialistas Moterišku, Vyrišku, Vaikų ir visų chroniškų ligų
Ofisas: 3335 So. Halsted St., Chicago.
Valandos: 10—11 ryto; 2—3 po piet, 7—8 vak. Nedėliomis 10—12 dieną,
Res. 1139 Independence Blvd. Chicago

Jei abejoji akimis, pasiteirauk
Dr. A. R. BLUMENTHAL

Optometrist
Tel. Boulevard 6487
4649 S. Ashland Ave
Kampas 47-tos gat.
2-ros lubos

Telefonas Boulevard 1939
DR. S. A. BRENZA
Ofiso valandos:
9 iki 12, 1 iki 3 dieną
ir 6:30 iki 9:30 vakare
4608 S. Ashland Ave.,
netoli 46th St., Chicago, Ill.

DR. M. J. SHERMAN
Specialistas moterų ligų
1724 S. Loomis, kampas 18 ir Blue Island. Ofiso valandos nuo 2 iki 4 po pietų ir nuo 7 iki 9 val. vakare.
Telefonas Canal 1912

DR. M. ŽILVITIS,
DENTISTAS
4193 Archer Ave.
9 iki 9 vak. kasdien
nedėlioj 9 iki 12
Telefonas Lafayette 6061

Phone Cicero 5526
Dr. Helen M. Wisnow
LIETUVĖ DENTISTĖ
Val. 9—12 dieną, 1—5 ir 6—9 vak.
2137 S. Cicero Ave., Cicero, Ill.
Netoli Cicero Stoties Douglas Park Elevatorio.

DR. B. F. GARNITZ
3149 So. Morgan St. antros lubos
Ofiso valandos: Nuo 12 iki 2, nuo 4 iki 6 ir nuo 8 iki 9.
Nedėliomis nuo 11 iki 2 val. dieną

Lietuviai Daktarai
Lietuvių Daktarų Draugijos Nariai

DR. A. J. BERTAŠIUS
3464 So. Halsted St.
Ofiso val.: 1 iki 3 ir 6 iki 8 v. v.
Tel. Boulevard 5913
Rezidencija, 3159 So. Union Ave.
Tel. Yards 1699

DR. S. BIEŽIS
Gydytojas ir Chirurgas
2201 W. 22 St., kampas Leavitt St.
Phone Canal 6222
Res.: 3114 W. 42 St. Phone Lafayette 4988. Ofiso valandos: 1-4 ir 7-8, nedėlioj 10-12 dieną.

Tel. Lafayette 3415
DR. C. K. ČERYS
(Cherry)
DENTISTAS
Perkėlė savo ofisą į Brighton Parką
4454 So. Western Ave.
(kamp. 45 St.)
CHICAGO, ILL.
Valandos: nuo 3 po pietų iki 9 vak.
Subatomis nuo 9 ryto iki 9 vak.
Nedėliomis nuo 10 iki 12

A. L. DAVIDONIS, M. D.
4643 So. Michigan Ave.
Tel. Kenwood 5107
Valandos: nuo 9 iki 11 val. ryto; nuo 5:30 iki 7:30 vakare.

DR. C. K. KLIAUGA
DENTISTAS
1821 So. Halsted St., Chicago, Ill.
kampas 18-th Street.
Phone Canal 0257

Telephone Yards 1532
DR. J. KULIS
Lietuvis Gydytojas ir Chirurgas
Ofiso val.: 9 iki 12 pietų, 7 iki 8 v.
3259 So. Halsted St., Chicago, Ill.

Dr. A. J. KARALIUS
Gydytojas ir Chirurgas
3303 S. Morgan St., Chicago.
Telephone
Boulevard 2160
Valandos
Nuo 9 iki 12 val. dienos ir
Nuo 2 iki 9 val. vakare.

DR. A. MONTVID
Lietuvis Gydytojas ir Chirurgas
25 E. Washington St.
Valandos: nuo 10 iki 12 ryto
Telephone Central 8066
1824 Wabansia Ave.
Humboldt 1098
Valandos: nuo 6 iki 8 vakaro
Rezidencijos tel. Kedzie 7715

DR. M. T. STRIKOL'S
Lietuvis
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
4601 So. Ashland Ave.
Tel. Boulevard 7820
Val. 2 iki 4 ir 6 iki 8. Ned. 10 iki 12
Namai 6641 S. Albany Ave.
Tel. Prospect 1930
Valandos pagal sutartį

Telephone Yards 5032
DR. M. STUPNICKI
3107 So. Morgan St.,
CHICAGO, ILL.
VALANDOS: Nuo 8 iki 11 ryto ir nuo 5 iki 8 vakaro
Nedėliomis ofisas yra uždarytas

DR. V. A. ŠIMKUS
Gydytojas, Chirurgas ir Akušeris
3315 South Halsted St.
Tel. Boulevard 1401
Val. 9 ryto lig 2 P. M. ir 7—9 P.M.
Ned. 9—12 A. M.

Telefonas Boulevard 7042
DR. C. Z. VEŽELIS
LIETUVIS DENTISTAS
4712 So. Ashland Ave.
arti 47-tos gatvės
CHICAGO, ILL.

Telephone Yards 5834
DR. P. G. WIEGNER
Priėmimo valandos nuo 8 iki 12 iš ryto ir nuo 7 iki 9 val. vak.
3325 So. Halsted St.,
CHICAGO, ILL.

Office Hours: 10 iki 12 pietų
5 iki 7 val.
Tel. Canal 2118
DR. A. L. YUŠKA
PHYSICIAN AND SURGEON
1900 So. Halsted St.
Gyvenimo vieta: 4193 Archer Ave.
2 iki 4 po pietų
Tel. Lafayette 0098

Canal 0257
Naktinis Tel. Canal 2118
DR. P. Z. ZALATORIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Valandos: 11 iki 4 po piet,
6 iki 9 vakare
Nedėliomis nuo 9 iki 12 ryto
1821 So. Halsted St.,
Kampas 18 ir Halsted St.

DR. P. ŽILVITIS
Gydytojas ir Chirurgas
3243 So. Halsted St.
Tel. Boulevard 7179
Rezid. Tel. Fairfax 5574
CHICAGO, ILL.

Dr. Mikolas Lewin, Gydytojas ir Chirurgas
Buvęs kapitonas-gydytojas lenkų kariuomenėj
SPECIALUMAS: — VENERINĖS LIGOS
866 Milwaukee Ave., netoli Racine Ave. Telefonas Haymarket 3042
Valandos: kasdien nuo 10 val. ryto iki 12 dieną, po pietų nuo 6 iki 9 valandai vakare.

Ofiso Telefonas Central 4104 — **DR. H. A. BROAD** — Busto Telefonas Armitage 3209
VIDURMIESČIO SPECIALISTAS
Apskrita Chirurgija (operacijos) ir Moterų Ligos.
7 West Madison Street, kamb. 1202. Kampas State gatvės.
Ofiso vaalndos: Nuo 3 iki 5 po pietų ir pagal sutaimą.

NAUJIENOS

The Lithuanian Daily News
Published Daily, except Sunday, by
The Lithuanian News Pub. Co., Inc.

Editor P. Grigaitis

1739 South Halsted Street
Chicago, Ill.
Telephone Roosevelt 8500

Subscription Rates:
$8.00 per year in Canada.
$7.00 per year outside of Chicago.
$8.00 per year in Chicago.
3c per copy.

Entered as Second Class Matter March 17th, 1914, at the Post Office of Chicago, Ill., under the act of March 2nd, 1879.

Naujienos eina kasdien, išskiriant sekmadienius. Leidžia Naujienų Bendrovė, 1739 So. Halsted St., Chicago, Ill. — Telefonas: Roosevelt 8500.

Užsimokėjimo kaina:

Chicagoje — paštu:	
Metams	$8.00
Pusei metų	4.00
Trims mėnesiams	2.00
Dviem mėnesiam	1.50
Vienam mėnesiui	.75
Chicagoje per nešiotojus:	
Viena kopija	3c
Savaitei	18c
Mėnesiui	75c
Suvienytose Valstijose, ne Chicagoje, paštu:	
Metams	$7.00
Pusei metų	3.50
Trims mėnesiams	1.75
Dviem mėnesiam	1.25
Vienam mėnesiui	.75
Lietuvon ir kitur užsieniuose: (Atpiginta)	
Metams	$8.00
Pusei metų	4.00
Trims mėnesiams	2.00

Pinigus reikia siųsti pašto Money Orderiu, kartu su užsakymu.

Daugumos diktatura.

Vokietija irgi įsigijo tam tikros rųšies diktaturą. Bet ji griežtai skiriasi nuo bolševikiškos diktaturos Rusijoje arba fašistiškos diktaturos Italijoje. Ji yra **daugumos** diktatura.

"Autorizacijos įstatymą", kuris teikia Vokietijos valdžia nepaprastą galią, pravedė reichstage keturios koalicinės partijos, sudarančios milžinišką daugumą krašto atstovybėje. Už jį buvo paduota 316 balsų, o prieš jį balsavo tiktai 24 atstovai, ir susilaikė nuo balsavimo 7.

Gi Rusijos diktaturą įsteigė tiktai viena partija, kurios atstovai šalies parlamente sudarė mažumą. Steigdama diktaturą, ji ginkluota jėga išvaikė parlametą. Bolševikiška diktatura atsirado prieš daugumos valią.

Panašiai buvo ir Italijoje. Čia, tiesa, parlamentas nebuvo išvaikytas; jisai net išreiškė pasitikėjimą Mussoliniui. Bet Italijos parlamentas ne pastatė fašistų vadą diktatorium, o tiktai **nusilenkė** jam iš baimės prieš ginkluotą jėgą. Šalies atstovų susirinkime Mussolini turėjo tiktai mažą saujalę šalininkų; bet jisai rėmėsi 100,000 ginkluotų vyrų, pasiryžusių užpulti parlamentą, ir jo pusėn perėjo karalius su visa kariuomenės vyriausybe.

Kiekviena diktatura yra galia, einanti iš įstatymų ribų. Prie diktaturos įstatymas yra diktatoriaus valia. Šituo atžvilgiu Stressemanno diktaturo yra panaši į Lenino arba Mussolinio diktaturą. Bet ir čia yra stambus skirtumas tarpe jų.

Diktatura Vokietijoje yra įsteigta tam tikram tikslui ir tam tikram laikui, kurie yra gana aiškiai **apriboti.** Vokietijos valdžia yra įgaliota vartoti tokias priemones, kokias ji ras tinkamomis, pairusiojo šalies ekonominio gyvenimo ir finansų sutvarkymui; vienok ji neturi teisės naikinti įstatymus, paliečiančius darbo valandas. Bet kas svarbiausia — ji neturi teisės keisti valstybės tvarkos **pamatus.** Minėtasai "autorizacijos įstatymas" ne naikina šalies konstitucią, o tiktai laikinai suspenduoja tas konstitucijos dalis, kurios gali pasirodyti kliutim valdžios veikimui augščiaus nurodytosiose srityse.

Laiko atžvilgiu diktatura yra apribota tuo, kad ji bus galioje tiktai tol, kol pasiliks savo vietoje dabartinis kabinetas, bet ne ilgiaus, kaip iki ateinančių metų kovo mėn. 31 d.

Jeigu dabar paimsime bolševikų arba fašistų diktaturą, tai tenai mes matome visai ką kita. Rusijos diktatoriai padarė savo diktaturą **pamatiniu šalies įstatymu;** o Italijos fašistai panaudojo savo galią tam, kad **pakeitus** valstybės pamatus (jie pav. jau visai pakeitė rinkimų įstatymą). Be to, kaip bolševikai ,taip ir fašistai nori padaryti savo diktaturą **nuolatine tvarka.**

Bet pastovi tvarka, kurioje valdžios valia stovi augščiaus už įstatymus, yra **despotizmas.** Bolševizmas ir fašizmas tuo budu yra **despotiškos** valdžios formos, — ko negalima pasakyt apie Vokietijos diktaturą.

Vokietijos diktatrura, kai po įsteigta daugumos valia, nėra priešinga demokratijai. Ji reiškia tiktai tą, kad demokartija pasiryžo **laikinai suvaržyt save,** idant galėjus sekmingiaus koovti su savo priešais. Priešai gi jos yra vienoje pusėje stambieji kapitalistai, kurie atsisako mokėti reikalingus valstybės finansų sutvarkymui mokesčius; antroje pusėje— tie anarchistiniai gaivalai, kurie pasibaisėtiną šalies vargą stengiasi išnaudoti savo agitacijos tikslams.

Bolševikiška arba fašistiška diktatura turi visai kitokią reikšmę. Ji yra įsteigta priešais demokratijos valią ir jos tikslas yra **panaikinti demokratiją,** kad diktatoriai galėtų valdyti, niekо nepaisydami.

Štai delko socialistai griežčiausiai kovoja prieš bolševikišką ir fašistišką diktaturą, bet remia tą diktaturą, kuri dabar tapo įsteigta Vokietijoje.

Jie remia ją, žinoma, tiktai iš bėdos. Demokratijos šalininkams negali but jokia diktatura malonus dalykas; bet geriaus yra, kad demokratija laikinai suvaržo save, negu kad ji visai pražutų.

Kad ši diktatura griežtai skiriasi nuo bolševizmo ir fašizmo, matyt jau iš to fakto, kad jos įsteigimui atkakliai priešinosi Vokietijos fašistai, monarchistai ir komunistai.

Lenkų melai.

Prie nuolatinių lenkų šmeižtų ant Lietuvos pastaraisiais laikais prisidėjo dar vienas: butent, lenkai uoliai platina absurdinę žinią, kad lietuviai, esą, organizuoją Klaipėdoj vokiečių dalis lietuvių uniformoje; net ir vadas nurodytas — juo esąs kaž koks Fredriks.

(L-va)

Apžvalga

HULIGANŲ DARBAS ŠIAULIUOSE.

Prieš paskutinius Seimo rinkimus Lietuvoje ėmė veikti kokie tai tamsųs gaivalai, pasivadinę "fašistais". Jie skleidė Kaune atsišaukimus, kuriuose buvo kurstoma žmonių neapykanta prieš žydus; jie vieną naktį degutu ištepė nelietuviškus parašus ant krautuvių iškabų ir paskui vienoje dalyje miesto išdaužė žydų krautuvių langus.

Kurį laiką tas huliganizmas buvo apsistojęs, bet dabar jisai vėl ima reikštis. "Lietuvos žinios" rašo, kad Lietuvoje pradėję rodytis slapta išplatintieji atsišaukimai, raginantys prie žydų pogromų. O Šiauliuose kažin kas išmurzinęs žydų parašus iškabose. Laikraštis sako:

"Atsiminti reikia, kad tokie žygiai Lietuvai nenaudingi, kad demokratinėj valstybėj pirmoj eilėj visuomet teisėtumas ir piliečių lygybė turi viešpatauti...

"Lietuvos patriotams reikia ne dauginti savo priešai, bet mažinti jie. Tegul kiekvienas paklausia savęs ir drąsiai pasisako, ar tie chuliganai (o gal neišmanėliai patriotai) savo pogrominiais darbais mažina musų priešininkų eiles, ar daugina jas? Pagalvokite, ar ten jau taip gera yra gyventi, kur žydų nėra, kaip štai Ispanijoj, Egypte?

"Nesuprantamu budu, iki šiol nesusekti dar nei Kauno iškabų murzintojai, nei žydų krautuvių langų daužytojai Kaune. Ką gi veikia pas mus kriminalinė ir kitokia milicija? Žiurėsime, ar bus sužinoti ir patraukti atsakomybėn tie Šiaulių 'patriotai', teisėtumo laužytojai, užtepę Šiaulių iškabų parašus.

"Vyručiai! Jei iš tikro kovojate prieš žydus, tai galite tai daryti įstatymų ribose, teisėtai, nesislėpdami nakties patamsėse. Kas jums neduoda atvirai boikotuoti krautuves su žydų parašais? Argi toks ginklas nepakeliamas jums, kad krintate į chuliganizmą?"

Kiekvienas sutiks su "Liet. žinių" nuomone, kad tie huliganų darbai yra ne tiktai šlykštus patys savaime, bet ir kenkia Lietuvai. Vienok reikia stebėtis, kad "L. Žinios", peikdamos tuos huliganiškus "patriotus", duoda jiems **draugišką patarimą,** kaip reikią su žydais kovoti. Kam, girdi, jųs žydų langus daužote ir iškabas murzinate? Boikotuokite juos!

Lietuvos liaudininkų organas, vadinasi, kalba taip, kad išrodo, jogei jisai **principaliai** nėra priešingas anti-semitizmui; jam nepatinka tiktai **forma** tos kovos prieš žydus, kurią dabar veda "fašistai".

Argi liaudininkai jau rengiasi išmesti į sąšlavyną savo demokratines tradicijas?

P. ŠLIAKYS VAŽIUOSIĄS Į LIETUVĄ.

"Sandara" praneša, kad jos redaktorius, p. Šliakys, nesąs padavęs rezignaciją, kaip rašė "Vienybė"; jis tik pareiškęs savo organizacijos valdybai, kad po ateinančio Sandaros seimo jisai išvažiuosiąs į Lietuvą.

DIPLOMATINĖS PERMAINOS

"Lietuva" praneša, kad buvusis užsienių reikalų vice-ministeris, p. Klimas, yra paskirtas "Nepaprastu Pasiuntiniu ir Įgaliotu Ministeriu prie Jo Didenybės Italijos karaliaus." O užsienių reikalų vice-ministerio vietą užima politinio departamento dierktorius, p. Balutis.

Kai kurie Amerikos laikraščiai rašė, kad p. Klimas esąs paskirtas pasiutiniu pas Rymo papą, bet pasirodo, kad tai yra netiesa.

MUCIUS SCEVOLA

Laiškai iš Bavarijos.

(Musų specialio korespondento).

(Tęsinys)

Savo ilgą, gražią kalbą Auer'is baigė ir šiandie dar teisingais Bebelio žodžiais:

"Socialistu buti nieku budu nereiškia siekti kurios partijos triumfo, vienai kuriai gyventojų daliai valdžią atiduoti. Socialistu buti, reiškia darbuotis del tokios visuomenės tvarkos, kurioje visos aktingos pajėgos yra garmoningai sujungtos ir veikia visų naudai. Tai yra teisinga atsižvelgiant į vienos žemės vaikus, lygiai kaip ir į įvairias tautas. Vietoj karo turi ateiti taika."

Susirinkime nepriimta jokių rezoliucijų, nes anot pirmininkaujančio: rezoliucijų laikas jau praėjo, atėjo veikimo laikas...

Tenką tiktai palyginti kalbų turinys iš taip vadinamųjų patriotinių sąjungų ir šis socialdemokratų nusistatymas! Ir vis dar randas žmonių, kurie drįsta išmetinėti socialdemokratams jų neva priešvalstybingumą ir patriotizmo stoką!

Šie trys mitingai — pamokinamas pavyzdis — ne tik Bavarijai!

IV. Namų karo repeticija.

Turkai, Mussolini — vokiečių fašistams jau senai akis žibino. O čia dar įvyko perversmas Bulgarijoje, pagaliau Ispanijoj generolai pasigriebė valdžią; tas pat rengiama padaryti Portugalijoj, Lenkijoj... Toks padukimo metas! Ir Bavarijoj agitacija prieš parlamentarizmą pasiekė aukščiausio laipsnio.

Jau senai Bavarijoje fašistai namų karo repeticijas po trupučiuką bandė daryti. Budavo, susirinks ginklúota šaika, ir važiuoja kur į kokį miestelį, apsupa namus, gatves, daro kratas, ir pliekia socialistų šeimynas, neatsižvelgdami nei į senelius, moteris, vaikus. Pietinė Bavarija jau mažne visa didesniuose centruose tokiu budu yra atlankyta. Dabar akcija persimetė į šiaurę: Nuernberg'ą, Neuburg'ą, Regensburg'ą ir tt., kur nuolat daroma panašios ekspedicijos. Viską tai suskaityti perdaug vietos užimtų. Tikslas vienas: tokiu budu paveldėjus Bavariją persikelti į Tiuringiją ir Saksoniją, kurios skaitoma socialistinėmis, ten "padaryti valymą ir tvarką" ir marširuoti toliau.

Tuojau po pereitame laiške aprašyto socialdemokratų susirinkimo fašistų organizacijų kovos burių valdyba įteikė Bavarijos ministeriui pirmininkui raštą, kuriame reikalauja visų pirma, kad atsistatydintų Bavarijos vidaus reikalų ministeris, kuris vieną kartą viešoj prakalboj yra pareiškęs:

"Šiuo momentu mes turime visi laikytis iš vieno, kad nepakenkti pradėtai užsienio politikai. Aš neleisiu, kad kas mane mano tėvynės meilėje perviršytų. Aš sveikinu tėvynainiškų sąjungų darbą, kol jos remias sveikais valstybiniais pamatais ir siekia tėvynės meilę auklėti. Bet nieku budu neprivalo pasirodyti valstybėje valstybė. Aš esu dėkingas už paramą, kuri šių dienų aplinkybėse gelbsti palaikyti valstybės autoritetą. **Bet parama nieku budu neprivalo pavirsti valstybei pavojumi".**

Nors faktinai tasai ministeris fašistams nieko nedaro, bet ir šitokie jo žodžiai fašistams tetinka, kaip šuniui botagas. Antras to rašto reikalavimas skelbia, kad visos marksistinės organizacijos butų uždarytos, nes kitaip jie bus priversti jas **"su kardu rankoje sudaužyti."** O kai šis memorandumas buvo įteiktas, Miuncheno gatvėse įvyko namų karo repeticija.

Šeštadienį, rugsėjo 22 dieną viena fašistų grupė išsiuntinėjo savo nariams įsakymą susirinkti į vieną stotį, kad važiuoti toliau vienos "baudžiamosios ekspedicijos reikalu". Įsakyme liepta pasiimti revolveriai, guminiai kucinai ir kitokie esamieji ginklai, nes esą galimi susirėmimai. Susirinko berniokai į stotį, bet gelžkeliečiai atsisakė ginkluotą gaują vežti. Nežiurint į visas ginkluotos gaujos pastangas, jiems išvažiuoti nepavyko. Tada vyrai pasidalino į didesnes ir mažesnes grupes ir pasiskirstė po miestą. Visa pietinė miesto dalis (darbininkų rajonas) atsidurė ištikrųjų karo padėty.

Tokių dalykų čia nėra buvę nuo pat sovietų respublikos laikų.

Buvo krečiami pavieni gatvės praeiviai ir stumdomi. Iš darbininkų buveinių važiuojanti dviratininkai buvo nuverčiami nuo dviračių ir daužomi. Sutemus gatvės pasirodo jau esančios apsuptos, ir prasidėjo kažkoks beprotingas ryškinimas iš revolverių šautuvų. Tramvajai toj vietoj turėjo sustoti ir keleiviai keliavo pėsti. Langai namuose turėjo tuojau buti uždaryti. Pasikėlė gvoltas. Aplinkui stovėjusi policija, žinoma, pasirodė persilpna, kad galėtų įsimaišyti į mušį. Kai kurie net patys turėjo bėgti. Paskui buvo užimti stogai, įnėjimai į namus, šaudoma po kiemus, po pastoges ir kur Dievas davė. Kononada tęsėsi iki pusei dvylikos nakties, kada atvažiavo sunkiaisiais automobiliais policijos šimtinė. Ir čia įvyko stebuklas. Vietoj paliuosuoti gyventojus nuo ginkluotų triukšmadarių, atvažiavusi policija susijungė su ginkluota banda ir žygiavo prieš gyventojus. Darbininkų valgyklos buvo apsuptos, prasidėjo kratos. Ta pati laimė teko ir šiaip praeiviams...

Policija gi ant rytojaus išleido pranešimą, kad naktį įvyko susišaudymas, kuriame dalyvavo iki 100 žmonių, kad susišaudymo kaltininkai esą kairieji, kurie užpuolė ramiai besivaikščiojančius tėvynainiškos grupės narius. Esą dar busiąs tardymas. Bet jau "konstatuota", kad kalti kairieji!...

O šiandie kažkur kitame miesto gale visą dieną kanuolės trata, ir laikraščiai aprašinėja centralinės valdžios posėdį, kuriame tartasi, kas daryti, įvykus Vokietijoje maištams. Pirmininkaujant vokiečių valstybės perzidentui, valdžia nutarusi griebtis visų priemonių, kad sumišimo nedaleisti, arba jam įvykus, jį tuojau nuraminti. O karo ministeris Gessler'is tame posėdy pareiškęs:

"Jeigu jau turėtų įvykti kova, tai aš galiu užtikrinti, kad mano įsakymų aiškumas neleis laukti ko tobulesnio. Lygiai kaip mano įsakymai ir jų vykdymas bus toks pat nuosakus, ką padarys oficieriai ir kareiviai. Tai aš užtikrinu visa mano politine reputacija!"

(Bus daugiau)

GARSINKITIES NAUJIENOSE

Lietuvių padėtis atkirstame Suvalkų krašte

"Lietuvos Rytams" rašo:

Susipratusių lietuvių atkirstame Suvalkų krašte — nuo Vižainio ligi Beržininkų bus apie 10,000 žmonių. Susispietę vienon masėn jie gyvena Punsko, Smalėnų, Seinų srityse. Jų padėtis yra kiekvienu atžvilgiu labai sunki.

Šie lietuviai tautiniai susipratę nuo 1920 ligi 1922 metų labai daug visa ko prikentėjo iš lenkų kareivių, partizanų, milicijos. Sunku išskaityt tuos turto naikinimus, gyventojų varginimą, mušimą, areštus, plėšimus, keleto gyventojų užmušimus, sušaudymus, sumušimus, iš kurio ne vienas mirė; tam neužtektų storų knygų surašyti. Tam tikra čaikowskio (Lietuvos dvarininko) baudžiamoji ekspedicija tokių darbų atliko, kuriuos galima butų pastatyti su žiauriausiais barbarų darbais: pav. žmogų mušti per padus storomis lazdomis kad net lužtų ir smaugti jį virve panerta ant kaklo. Skundai kaip iš gausybės rago pylėsi į Tautų Sąjungos Kontrolės Komisiją ir į lenkų valdžią, o šaika kraujagerių dar baisiau gyventojus kankino.

Bet, dėka Dievui, praėjo tie baisųs laikai, tečiaus gyventojų vargas nepasibaigė. Gyventojų pasipriešinimai sulaužyti lenkų valdžia, vardan taisyklės "divide et impera" išdraskė ir išdalino lietuviškus sodžius taip, kad valsčiuose daugumą sudarytų lenkai. Primetė tiems valstiečiams po 12 valdybos narių savo sėbrų ir raštininkus. Nors žmonės keikia ir tuos valdybų narius, tačiau suterorizuoti gyventojai lietuviai bijo ką nors pasakyti, arba pareikalauti savo teisių. Tie primesti valsčiaus tarybų nariai lenkų valdžios įsakomi priima rezoliucijas ri švietimo reikalais, norėdami gyventojams primesti lenkiškas mokyklas. Švietimo sirty įvairųs lenkų inspektoriai, instruktoriai, matyti turi specialinių instrukcijų kliudyti lietuvių švietimui. Gyventojai lietuviai reikalauja mokyklų dėstama lietuvių kalba, o valdžia visaip sukinėja ir kaip tik aiškiai statoma klausymas apie dėstomą lietuvių kalbą, primena, kad Varkuva to neleisianti, o gyventojus tuo tarpu per savo agentus kvailina, kad jų mokyklose busią mokinama lietuviškai. Tuo tarpu uždaroma vienatinė lietuvių mokykla Seinuose. Ir kai gyventojai stveriasi mokyti samdydamies dar caro laikais išbandytus tradicinis "daraktorius", policija vaiko juos, daro protokolus, o teismas "daraktorius" net baudžia arba areštu arba pinigine pabauda. Šiems metams vėl neva žada gyventojams mokyklas, bet susidomavusių visuomenės veikėjų šiuo reikalu nesiklausia. Nežinia ar vėl tas dalykas nenueis niekais.

Policijos santykiai, o ypatingai pasienio policijos su gyventojais labai negeri. Atjaučiama Lietuvos artimumas ir jos pastovios valiutos parankumai. Todel žmonės stveriasi arba dolerių ar litų ir sulig to nustato produktų kainas ir užmokesnio už gyvulius bei produktus reikalauna pastovią valiuta. Tai policija, norinčiąi pirkti už lenkų markes, labai nepatinka: delei to jie keikia žmones, suimdinėja, daro protokolus, kaltina juos spekuliacija.

Žmonių santykiai su lenkų vyriausybe Suvalkuos ir Seinuos taipgi nenormalųs. Čia daug susispietusių įvairaus plauko "litwinų" ir Lietuvos dvarponių, kurie už dvarų parceliaciją čia lietuviams gyventojams atsimoka.

Švedų spauda del Pabaltijos valstybių

Ryga. Švedų laikraštis "Det Nya Sverige" rašo apie Baltijos valstybių — Lietuvos, Latvijos ir Estijos — greitą sutvirtėjimą ir jų ateitį. Autorius nurodo, kai čia gyvenęs Baltijos valstybėse iki 1911 metų. Dabar prisiėjus važiuoti per tas valstybes, jam teko stebėtis, kad per taip trumpą laiką tiek daug valstybinio darbo nudirbta. Nors Rusija stengėsi tas valstybes surusinti, bet artimi ryšiai su Vakarų Europa davė tų žemių gyventojams galimybės aukščiau pakilti, negu Rusija. Visos trys tautos išlaikė tvirtą kovą su Baltijos vokiečiais, kurių viešpatavimas buvo sulaužytas agrarinės reformos pravedimu.

Lietuvai dar reikia vesti kova su Lenkija. Dažnai girdime, kad šios naujos valstybės galėsiančios laikytis tik pakol sutvirtėsianti Rusija.

Tos nuomonės, gal, butų teisingos tik tada, jeigu pasaulyje butų tik Rusija ir Lietuva, Latvija ir Estija. Reikia atsiminti Belgiją, del kurios užgrobimo buvo vedami karai, bet vis delto Belgija palieka savarankі valstybė. Sprendžiant apie Baltijos valstybes ką patį reikia priimti domėn. Anglijai ir Vokietijai Baltijos valstybių nepriklausomybė kaip tik esą reikalinga norint apsaugoti Europą nuo Rusijos. Nereikia manyti, kad atnaujinus didžiąją Rusiją sekmingai sutvirtėtų jos ukis. Tokiose didelėse valstybėse ukis kyla tik tada, kai jos gyventojai sudaro vienetą. Rusijoj to nėra: čia viešpataujančioji tauta visuomet stengėsi slėgti ir išnaudoti kitas tautas. Taigi neteisingos Europoj laikomasi pažiuros, kad norint Rusijos ukį įstatyti į normales vėžes, esą reikalo leisti Rusijai grįžti į senasias ribas.. (E.).

Įvairenybės

Tai bent šuva.

"Glasgow Herald" praneša nepaprastai stebėtiną atsitikimą su vienu šuniu. Vienas Cumberlando valstietis varė didelį avių burį į Kesviko rinką parduoti. Jam padėjo avių sargas — avelių šuo. Šis valstietis greit pardavė visą avių bandą kitam valstiečiui, kursai tolokai nuo Kesviko gyveno. Kadangi nupirkusis avis neturėjo prie savęs šunies, tai pardavėjas sutiko jam paskolinti, su sąlyga, kad parvaręs namo aveles, tuojau grąžins šunį. Pirkusis avis, sykiu su šuniu laimingai persigabeno jas namo. Tik pardavusis ant rytojaus labai nerimavo ilgai nesulaukdamas savo šunies. Jau norėjo eiti ieškoti, kaip staiga pamatė, kad jo šuvo veja atgal visą tą avių pulką, kurį jis anam valstiečiui pardavęs buvo. Pasirodė, kad šuva pravertė visą naktį, kol išskyrė savo aveles iš bendro pulko ir laimingai parginė namo.

[L. Ž.]

Prasitarė.

Viena ponia rašo savo draugei laišką. Jos pažįstamas žmogus, mėgiantis visur savo nosį kišti, didelio žingeidumo pažįstamas, slaptai žiuri jai per petį į laišką ir skaito. Ponia, tai pajutus, ramiai toliau rašo:

"Norėčiau tau, mano miela drauguže, dar daug įdomaus parašyti, bet štai vienas ponas nemandagiai ir slaptai skaito man per petį pasilenkęs, ką aš rašau".

—Gerbiamoji ponia,— šaukia tas žingeidus ponas susigėdinęs. — Duodu garbės žodį ,kad neskaitau, ką Tamsta rašai!

Lietuvos Savivaldybių Atstovų Suvažiavimas

(Paskutinis posėdis — rugsėjo m. 15 d.)

Seka Valstybinės nuo ugnies draudimo įstaigos Valdytojo p. **Federausko** referatas. Po referato atstovai gyvai dalyvauja diskusijose. Atstovų dauguma išsitaria už priverstiną nuo ugnies draudimą, reiškiant pageidavimų, kad draudimo premijos butų žymiai sumažintos ir pats draudimas tiksliau vykinamas. Kaikurie atstovai (iš Žemaitijos) pareiškė žmonių nusistatymą, kad butų laisvas nuo ugnies draudimas. Balsuojant patį priverstinumo principą absoliutinė atstovų balsų dauguma jis tapo pripažintas. Renkama komisija iš 3 asmenų tuo reikalu pagaminti atatinkamą rezoliuciją.

Priimta rezoliucijos šiais reikalais: Savivaldybių organizacijos, Apskričių administravimo, Savivaldybių finansavimo, žemės ukio kulturos kėlimo ir priverstino nuo ugnies draudimo.

Visos rezoliucijos priimamos absoliutine atstovų dauguma, o už pasiulytąją Seimo nario kun. Dagilio (k. d.) apskričių administravimo reikalu rezoliucija tik jis pats ir balsuoja.

Seimo krikščionių demokratų bloko ofenziva prieš savivaldybes įnešė savivaldybininkų tarpe solidarumą ir vienybę, ir visi išvieno stojo ginti Savivaldybių teises. Tai itin buvo pastebiama balsuojant komisijų patiektas rezoliucijas, už kurias balsavo ne tik atstovai kairiųjų pažiurų, bet ir dešiniųjų.

Neapseita ir be šposų iš Seimo krikščionių demokratų bloko narių, dalyvavusių posėdyje (kun. Vilimas, d-ras Draugelis) pusės, kurie, matydami, kad suvažiavimas rengėsi priimti jiems nepageidaujamas rezoliucijas, savo replikomis iš vietų trukdė rimtą darbą. Neatsižvelgiant į kelis kartus pirmininkaujančio J. Vileišio padarytas pastabas, kad Seimo nariai liautųsi savo replikomis iš vietų trukdė darbą, nenuoramos nesiliovė. Tik po griežto pirmininko J. Vileišio pareiškimo, kad Savivaldybių atstovai įsileido Seimo narius, kaipo garbingus Valstybės vyrus, laukia iš jų mandagumo,—nenuoramos paraudonavę nusiramino.

Prieš baigiant suvažiavimą, Vidaus Reikalų Ministeris p. Žalkauskas dėkoja Suvažiavimui už atliktą rimtą darbą ir Suvažiavimo Pirmininkui Kauno miesto burmistrui p. J. Vileišiui — už tvarkingą posėdžių vedimą. Pareiškė jisai, kad savivaldybininkų balsas, kaip neatsitolinusių nuo musų liaudies, bus išklausytas ir suvažiavimo paruošta gausi medžiaga bus suvartota busimiems ruošiamiems įstatymų projektams. Linkėjo, sugrįžus į vietas, laimingos darbuotės Savivaldybių ir musų tautos ir Valstybės gerovei.

Po min. p. Žalkausko kalbos Suvažiavimas triukšmingai ploja. Pirmininkas J. Vileišis skelbia Suvažiavimą baigtu.

—K. Slagonis, (L. Ž.)

A + A

TEODORA VARAKOJUTĖ

Mirė 13 d. spalio 22 metų amžiaus, paliko dideliam nuliudime senus tėvelius ir brolius, Joną, Adolfą ir Jurgį, seselę Francišką. Laidotuvės bus utarninke 16 spalio. Pamaldos už dušią jos bus St. Agnes bažnyčioj, 9 v. iš ryto, iš ten į šv. Kazimiero kapines. Šermenis randasi po numeriu 2852 W. 39th Pl.

Meldžiame pažsįtamus ir giminės dalyvauti laidotuvėse.

Sveikatos Dalykai

Niežai.

Žmonės klaidingai mano, jog tik nešvarųs žmonės niežais užsikrečia, ir antra, jog niežais sergantis serga per septynis metus. Tas viskas yra netiesa. Visų pirma, niežai yra paprasta, greitai užkrečiama odos liga. Moteriškos gimties niežų maža kirmėlaitė pasislepia odoj dėti savo kiaušinius ir čia veisiasi Ta niežų kirmėlaitė yra tokia maža, jog akys negali ją matyti, tik galima matyti per gerą mikroskopą. Kartais sunku surasti kirmėlaitę, bet nepaisant to, liga aiški.

Niežais sergantį užpuola baisus niežėjimas. Tas niežėjimas esti aršesnis vakare, arba kuomet sergantis yra šiltame kambaryje. Geriau įžiurėjus matyt išbėrimas. Tas išbėrimas mainosi, nes priklauso nuo to, kaip ilgai liga serga. Ligos pradžioje gal tik pasirodys maža, juoda ar pilka linija, pusės colio ilgumo. Gale tos linijos matyt mažas guzelis, pusliukės arba puškas. Guzelis matomas ir jaučiamas, pusliukė yra odos pažeidimas, kuris panašus į mažą puslę, puškas yra įžeidimas, kuris turi puslių. Jeigu liga išsiplatina, pasirodys daugelis tų odos įžeidimų.

Gal lengviau pažinti ligą jeigu žinosime kur ta liga pasirodo. Greičiausia užpuola ten, kur oda ploniausia ir kur pirštų nagai gali lengvai pasiekti, nes pirštų nagai neša parazitus, kuomet įžeidimai kasomi. Jeigu tik manai, jog niežais sergi, žiurėk del apsireiškimų tarp pirštų, rankos riešių, po pažasčia, ant pilvo ir viršutinėse dalyse žemesnių kuno sąnarių. Turime atsiminti, jog niežų kirmėlaitė nėra gemalas. Yra mažas parazitas, ištikro, mažas voras. Yra vyriškos ir moteriškos gimties ir moteriškos gimties parazitas deda kiaušinius odoj, iš kurių išsikala niežų kirmėlaitės.

Niežai gali užpulti kiekvieną, netik nešvarius žmones.

Netiesa, kad žmogus niežais sergąs per septynis metus, ir kad sunku išgydyti. Jeigu tik tinkamai gydyti, niežai lengvai išgydomi. Jeigu tik sergantis atsimins kad pradėjęs gydytis jis per tris dienas ir tris naktis neturi vilktis drapanoms, jeigu jos pirmiausia gerai neišskalbtos karštame vandenyje, geriaus verdančiame. Daiktai, kurie negali buti skalbiami, kaip pirštinės, turi buti iš vidaus ir viršaus išbarstyta sieros milteliais ir paliktos taip kelioms dienoms prieš vartojant. Vienas gydymas, arba daugiausia du — antras septynioms ar dešimts dienų po pirmu — yra reikalinga kad išgydyti ligą, jeigu ligonis esti nuo užkrėtimo apsaugotas. Bet jeigu ligonis pasveikęs vartotų drapanas ir pančiakas neišskalbtas verdančiame vandenyje, arba jeigu jis vartotų paklodes, kurios irgi karštame vandeny neišskalbtos, jis gali vėl užsikrėsti. Galima vėl užsikrėsti liga, susiduriant su ta liga sergančiais žmonėmis, vartojant abrusus, pirštines ar lovos aprengalus, kuriuos toks ligonis vartojo.

Paprasčiausias niežų gydymas yra su siera, paprasčiausiai vartojama kaipo mostis. Pirm negu mostis dedama ant odos, reikia karštame vandenyje išsimaudyti, vartojant užtektinai muilo. Per tris dienas ir naktis reikia teptis mostim, ir potam vėl karštame vandeny išsimaudyti, nešiojant čystas drapanas ir ant lovos naujus patalus ir tt. Reikia atsiminti, jog oda pasilieka išberta per kelias dienas, nors kirmėlaitės jau užmuštos. Patartina laukti nors savaitę arba dešimts dienų po pirmu gydymu ir pradėti antrą. Jeigu liga vis nepranyksta, tai vėl iš pradžios reikia gydyti.

1. Visų pirma persitikrink, ar liga yra tikrai niežai.

2. Kai jau ištikro žinai, kad liga yra niežai, gauk aptiekoj šitaip sutaisytos mosties:

Precipitated sulphur one dram
Balsam of Peru .... one dram
Lard .... one ounce

3. Pradėk gydymą eidamas gulti. Išsimaudyk karštame vandeny, nesigailėdamas muilo, nušluostyk odą ir tepk mostim visur kur tik yra išbėrimų, tepk visą kuną, tik ne burną ir ne galvą. Paprastai niežai galvos neužpuola.

4. Apsirenk čystom drapanom, ir jose miegok; nešiok jas kol pirmas gydymas bus baigtas.

5. Antrą naktį nesimaudyk, tik išsitepk mostim kaip kad pirmą vakarą; nemainyk drapanų nei lovos patalų.

6. Trečią naktį nesimaudyk, vėl išsitepk mostim, nepersimainyk drapanų nei lovos patalų.

7. Rytą po trečios nakties gydymos maudykis karštame vandenyje su muilu, kaip buvo daryta pirmą gydymo naktį.

8. Permainyk lovos daiktus ir apatines drapanas, vartok visus švarius daiktus, o visas vartotas drapanas duok išskalbti.

9. Per savaitę nieko nedaryk.

10. Jeigu liga vis dar pasirodo, tai po savaitės arba dešimts dienų vėl pradėk gydytis.

Sergantis sekdamas viršminėtus patarimus, visiškai išsigydys, jeigu tik saugosis nuo užkrėtimo. [FLIS].

Lietuvos Universitetas

Naujų mokslo metų pradžia.

Universitetas pradėjo naujus mokslo metus iškilmingai Universiteto senato posėdžių ir naujai priimtų studentų įmetrikuliavimu 15 rugsėjo dieną 12 valandą. Posėdį atidengė Rektorius prof. Šimkus pranešdamas, kad, einant universiteto statutu, šiems metams Rektoriumi yra išrinktas prof. Čepinskis, kurį čia pat prašė užimti vietą ir pradėti eiti pareigas. Užėmęs vietą Rekt. Čepinskis kvietė visus pareikšti padėkos atlikusiam taip didelį pradžios Universiteto kurybos darbą (plojama) ir pareškė, kad, esant taip geriems visų profesorių santykiams ir geriems jų norams, tas pareigas imasi su džiaugsmu.

Po to naujas Rektorius padarė ilgoką labai gražią ir turiningą prakalbą apie Universiteto uždųotis. Po paskutinio karo Europoj prasidėjo suirutė, kuri gręsia pavojumi visai Europos ir viso pasaulio kulturai. Tokiais momentais — istorija ir daugiau jų žino — visada iškildavusi dar Platono paskelbtoji idėja, — didėja jau nuomenės auklėjimo. Tuomi turi rupintis visi ir Lietuvos universitetas. Tas pareigas— mokslo ir auklėjimo — Lietuvos Universitetas gali atlikti. Bet Universiteto darbas negalįs buti tiktai jo sienose, jis turįs eiti į plačią visuomenę ir čia Rektorius nurodo į sveiką U-to mintį daryti viešų paskaitų, (ir visą eilę kitų priemonių) kas vėliau, gal, išsiplės į Liaudies Universitetą.

Kviesdamas studentus prie sunkaus darbo Rektorius pabriežia ir pavyzdžiais įrodo, kad to darbo reikia imtis pirmiausia neturint omeny iš jo pelno, nes tik tokio darbo vaisiai žmonijai atneša naudą.

Po prakalbos U-to Senato sekretorius prof. Lašas praneša sekančiai:

Prašymų viso paduota 648, kurių 173 dar neišspręsta. Priimta: Teologijos — filosofijos fakultetan 55 stud., Humanitarinių mokslų 62, Teisių 116, Matematikos—gamtos 71 (matem.—fiz. 23, fizik.—chemijos 10, biologijos 20, miršk. 18), Medicinos fak. 111 (medic. 67, farmac. 12, veter. 5, odont. 27), Technikos fakult. 57. Priimtųjų skaičiuje yra 45 laisvieji klausytojai. (L. Ž.).

Latvių santykiai su Lietuva

Ryga. Laikraštis "Rigache Nachrichten" įdeda interview su Latvių pasiuntiniu Lietuvai L. Sehia.

Politiniuose santykiuose tarp Lietuvos ir Latvijos tuo tarpu esą dar daug trukumų. Ypač nemalonųs kai kurie nesusipratimai ekonominiu pobudžiu. Lietuvos vyriausybė išleidusi keletą instrukcijų, kurios kiek kenkia Latvių interesams. P. Sehia pabrėžęs, džiaugiąsis, jog Latvių vyriausybė susilaikiusi nuo bet kurių represalijų.

Reikia pažymėti, kad viena iš svarbiausių vietų Latvijos importe užimanti Lietuva. Tačiau Lietuvos visuomenė ligi šiol į tą faktą kreipusi visai mažai domės. P. Sehia pareiškia net, pastebėjęs, kad Lietuva nepriduoda Latvijai, kaipo lietuvių giminių rinkai, atatinkamos reikšmės.

Pastaruoju laiku patirta, kad auga Latvių ir Lietuvių tautos bendros simpatijos. Abidvi giminingos tautos kaip ekonominiu taip ir kulturiniu atžvilgiu galėtų papildyti viena kitą ir tuo budu pasidaryti viena kitos paramos ir pajėgos šaltinis. Gale pasiuntinys Sehia pareiškia vilties, kad nežiurint esamų nesusipratimų, lietuvių ir latvių draugiški ryšiai sekmingai suvienys broliškas tautas. (E.)

GERB. Naujienų skaitytojos ir skaitytojai prašomi pirkinių reikalais eiti į tas sankrovas, kurios skelbiasi Naujienose.

ELEKTRA

Šviesą ir pajiegą suvedame į senus ir naujus namus, taipgi dirbtuves. Cash arba ant išmokėjimo.
Pirmutinė Lietuvių Elektros Korporacija Amerikoje
THE BRIDGEPORT ELECTRIC CO., Inc.
A. BARTKUS, Pres.
1619 W. 47th St., Tel. Boulevard 7101, 1892. Chicago.

PINIGUS LIETUVON NUSIUNČIAME

Telegramu per 2 dienas
Perlaidomis per 25 dienas.
Turime tiesiogynį susisiekimą su Lietuvos Bankais.

Kreipkitės

Ypatiškai arba raštu į
Central Manufacturing District Bank
1112 West 35 St., Chicago,
Turtas virš $8,000,000.00

CUNARD

AR MANOTE ATSIIMTI GIMINES Į AMERIKĄ

2629 Lietuviai atvažiuos į čia šį metą

Leisk musų raštinei Kaune pagelbėti Jusų giminėms išgauti pasportus ir vizas ir tinkamai juos prirengti į kelionę.

Nereikia laukti del vietos, turintiems Cunard linijos laivakortes. Cunard laivas išplaukia iš Europos kas kelintą dieną. Cunard laivakortės yra geros kelionei ant **AQUITANIA, BERENGARIA** ir **MAURETANIA,** greičiausia jurų kelionė tarp Lietuvos ir Amerikos.

Del smulkesnių informacijų, malonėkite susižinoti su musų vietiniu agentu arba musų raštinėje.

Cunard Line
140 N. Dearborn Street
Chicago, Ill.

Pinigai Išmoketi Lietuvoje

Naujienų Pinigų Siuntimo Skyrius gavo pranešimą iš Lietuvos Prekybos ir Pramonės Banko, kad siųstieji iš Amerikos pinigai tapo pilnai išmokėti sekantiems asmenims, ir prisiuntė kvitus su paėmėjų parašais.

Pinigus gavo:

Čekiai:
4945 — M. Stankytė
5049 — K. Mosteika
5072 — S. Kairys
5082 — O. Šamšanienė
5100 — J. Jurgelioniui
5104 — O. Mišiulienė
5114 — O. Navickaitė
5128 — Liet. Ukininkas
5133 — O. Matulienė
5134 — J. Lelis
5140 — K. Mieliauskienė
5147 — V. Adomavičius
5148 — P. Klimka
5149 — K. Stiklius
5150 — L. Šmulkštys
5151 — J. Kaščiokas
5152 — V. Pinelis
5157 — P. Jarutis
10450 — O. Mileikienė
10451 — B. Čerapas
12192 — J. Hermavičiui
12200 — A. Razvickas
12203 — K. Mociejunui
Perlaidos:
Tel. iš 21. VIII — E. Kantauskienei
460 — P. Bogučianskui
462 — A. Kurliauskui
16631 — J. Aigiui
18514 — V. Švelnytė
18528 — T. Valantinaitei
18654 — P. Adomaičiui
18708 — V. Skerstonas
18740 — D. Pureniui
18752 — M. Dargainė
18753 — Julijonai Vozgirdienei
18762 — M. Sarapinaitei
18772 — O. Rimkienei
18782 — J. Zopeliui
18790 — B. Jonikienei
18795 — K. Gedienei
18797 — B. Daugielienei
18799/a — K. Gasčickienei
18804 — A. Maksans
18809 — N. Lapinskiutei
18816 — O. Verkienei
18826 — A. Andrušaičiui
18833 — J. Petrauskui
18836 — E. Lopatto
18841 — I. Urlakiui
18849 — M. Žurakauskui
18852 — E. Ruliutei
18857 — J. Spirkauciui
18862 — P. Makštelytei
18872 — A. Varnaitei
18876 — R. Grukauskienei
18889 — M. Latošinskienei
18894 — J. Rutkauskiutei
18909 — J. Lapavičiai
18910 — P. Vaičiulienei
18911 — A. Binkui
18949 — Švyturio Bendrovė
95405 — K. Kurzekauskaitei

Kvitai su paėmėjų parašais randasi "Naujienų" ofise.

DR. VAITUSH, O. D.
Lietuvis akių specialistas

Palengvins akių įtempimą, kuris esti, priežastimi galvos skaudėjimo, svaigimo, akių aptemimo, nervuotumo, skaudamą akių karštį, atitaiso kreivas akis, nuima kataraktą, atitaiso trumparegystę ir toliregystę. Prirenka teisingai akinius. Visuose atsitikimuose egzaminavimas daromas su elektra parodančia mažiausias klaidas. Speciale atyda atkreipiama į mokyklos vaikus.
Val.: 10 iki 8 v. Ned. 10 iki 1 p. p.
1545 West 47th St.
Phone Boulevard 7589

Lietuvių Dentistas patarnaus geriau

Traukimas dantų be skausmo. Bridge geriausio aukso. Su musų pleitom galima valgyti kiečiausią maistą. Garantuojame visą savo darbą, ir žemas musų kainas. Sergėkite savo dantis, kad nekenktų jusų sveikatai.

1545 West 47th Street,
Netoli Ashland Ave.

Gal jums reikalingi akiniai

JEI paprasto laikraščio negalite skaityti su viena akia kuomet laikote 12 colių atstu nuo akių.
JEI skaitant išrodo, kad raidės susilieja į daiktą, arba rodosi dvigubos.
JEI nuolatinis skaitymas knygų ir šiaip arti prie akių darbas pagamina galvos skaudėjimą.
JEI saulės šviesa išrodo perdaug stipri, gamina mirgėjimą žiurėjimo, ašarų bėgimą ir galvos skaudėjimą.
JEI jusų blakstienai nuolat yra paraudonavę ir akįs raudonos.
JEI nors mažiausis bijojimas didesnės šviesos pagamina mirkčiojimą.

JOHN J. SMETANA
AKINIŲ SPECIALISTAS
1801 So. Ashland Ave.,
kampas 18 gatvės

Ant trečio augšto virš Platto aptiekos, kambariai 14, 15, 16 ir 17. Valandos nuo 9 ryto iki 9 vakare. Septintadieniais 9 r. iki 12 dienos.

GYDYMAS
$50 už $12.50

Visą šitą mėnesį, aš gydysiu visus atsišaukusius pacijantus už numažintą profesionalį mokestį, butent $12.50 bile kokią negalę. Kentantis nuo kroniškų besikankinimų, nerangumo, negalių ar silpnumų, turėtų pasinaudoti šiuo prakilniu numažinimu, tuojaus. Atsimink, aš duodu jums tą pačią priežiurą ir atydą, kaip, kad jus mokėtumet pilną kainą $50.00. Gydymas tų negalių yra mano gyvenimo užsiėmimas. Aš žinau, jog aš galiu suteikti jums geriausį gydymą žinomą medicinos mokslui.

Dr. H. G. Martin
337 W. Madison St
Chicago, Ill.

DAKTARAS DEL VYRŲ

Pradėjau 25 metai — puikiausias darodymas, kad aš esu pasekmingas ir prieinamas, ar ne tiesa?

EUROPIŠKAS GYDYMAS
Naudojamas

SUŽINOK TIESĄ. Tegul Wasarmano bandymai jusų kraujo, ar mikroskopinis egzaminavimas jusų slaptybių suranda, ar jus esate liuosas nuo ligos, ar ne. Persitikrinkit! Gyvastis yra perdaug brangi, kad rizikuoti. Naujas gyduolių sutaisymas, perkeičia praktiką medicinoje ligos ligšiol skaitomos neįveikiamomis, lengvai pasiduoda šitam moksliškam gydymo metodui. Aš naudoju mano praktikoj visus vėliausius serumus, čiepus, antitoksinus, bakterinas ir naujausias, ypatingas gyduoles ir vėliausius ir geriausius budus gydymui užsisenėjusių negalių. Stok prie burio dėkingų užganėdintų pacijantų, kurie plaukte plaukia į mano gydymo kambarius kasdien. Ateik tuojau del dyko apžiurėjimo ir slapto egzaminavimo.

$10.X—RAY EGZAMINACIJA $1.

Nelauk lig paskutinių dienų, kad del perdaug svieto mano ofise negalėtumet pasikalbėti su manim. Teisingas gydymas. Nėra apgavingų apvylimų ar prižadėjimų. Pasekmės yra tokios, kokių norite.

Valandos: 9 ryte lig 5:30 po p. Seredomis ir subatomis: 9 ryte lig 8 vakare, Nedėliomis: 9 lig 1.

DR. H. G. MARTIN
337 W. Madison St.
(Kampas Madison ir So. Market)
Chicago, Ill.

Garsinkitės Naujienose

SQUIRE EDGEGATE—The Ancestry Didn't Help — From the Prisoner's Viewpoint! BY LOUIS RICHARD

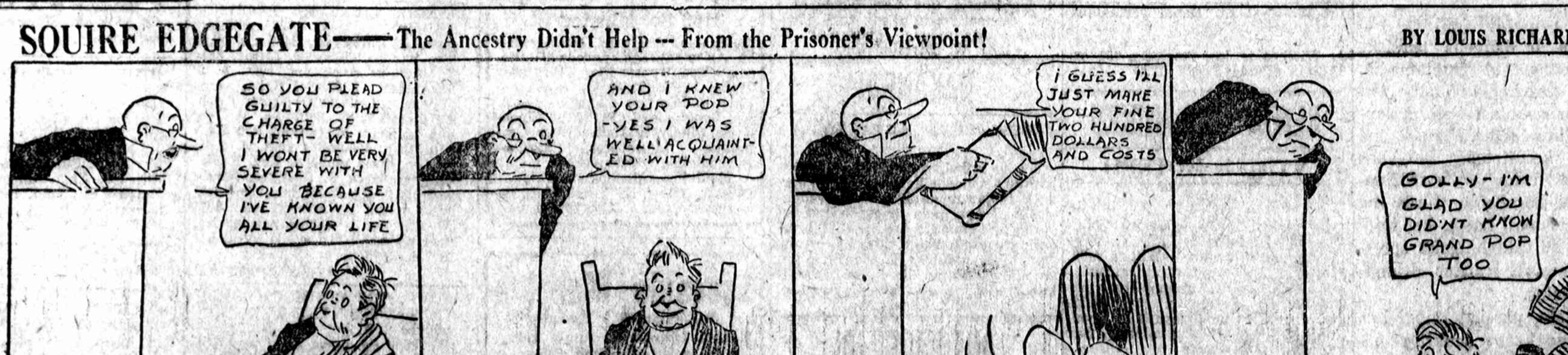

CHICAGOS ŽINIOS

Badavo 10 dienų

Chicagos universiteto profesorius ir jo mokiniai tyrinėja ar badavimas yra naudingas sveikatai.

Chicagos universiteto fiziologijos departamento galva, prof. Dr. Anton J. Carlson, ir jo mokiniai daro tyrinėjimus kai del to, ar badavimas yra naudingas sveikatai. Jau liko paskelbti dailni tų tyrinėjimų daviniai.

Dr. Margaret Kunde bėgiu dešimties dienų nič nieko nevalgė, o tik gėrė distiliuotą vandenį. Į tą laiką ji nustojo 16 svarų. Bet praėjus dešimčiai dienų po nustojimo badavimo ji vėl atgavo savo normailnį svorį. Tas badavimas esą nepaprastai sutvirtinęs ją fiziniai. Ji jaučiantis nepalyginamai geriau, negu pirma. Bet kas svarbiausia, ji laike badavimo galėjusi dirbti ir visai nesijaučiusi esanti silpna.

Kiti prof. Carlsono mokiniai, kurie taipgi badavo, irgi sako, kad tas bandymas buvęs sekmingas ir atnešęs jų sveikatai daug naudos.

Iš to daroma išvada, jog karts nuo karto pabadauti esą visai geras dalykas. Tatai, girdi, atnaujiną žmogų ir priduodą jam daug energijos.

Ypač yra entuziastinga Dr. Kunde, kuri rekomenduoja visiems suniurusiems ir energijos nustojantiems žmonėms gydytis badavimu.

Lietuvių Rateliuose

Iš visų kampų

Padėkavonė. — Netikėti vargai. — Ieško knygyną. — Žemės drebėjimas.

Už pasveikinimą savo draugui, Raganiui, tariu ačiu. Įsidrąsinęs Bubnis pasistengs maloniai pabubnyti. Už misterišką pagelbą iš kalno tariu ačiu.

* * *

Kun. Krušas, klebonas šv. Jurgio parapijos ant Bridgeporto, susilaukė netikėtai vargų. Jie yra ne tik netikėtais, bet ir nereikalingais vargais, kurie pagadino jo saldų gyvenimą.

Sesuo Nazarietė, kuri apleido lietuviškąjį Pranciškonų vienuolyną (Pittsburgh, Pa.), yra tais netikėtais kun. Krušo vargais.

Jai Pranciškonų vienuolynas liko skolingas devyniasdešimts šešis dolerius. Ji, Gelfryda, nepaliauja reikalauti tų pinigų. Ji buvo pas kun. Krušą prašyti jų.

Kunigėlis pasijutęs blogoje padėtyje. Tas jį labai užgavę ir jis ją išbaręs: išvadinęs beprote; uždraudęs jai lankyti bažnyčią. Tai padaryta, kad gauti užtarėjų ir pinigų. Jis bijąs, kad sesuo Gelfryda nesusipažintu su parapijonais ir tie nedažinotų, jog Gelfryda nėra beprotė. Ji esą turinti daugiau supratimo už kun. Krušą, nes pasak jos, vienuolės turi augštesnį dvasišką mokslą seminarijoj.

Kun. Krušas reikalavo, kad buvusi jų sesutė atšauktų kas buvo rašyta "Naujienose" apie vienuolyną. Tai buvę netiesa.

Ji nė nemano atšaukti, nes kas buvo rašyta, tas yra teisybė.

—Tu nė pekloj vietos nerasi, — surikęs ant jos kun. Krušas.

Gelfryda nusišypsojusi pasakiusi: "aš jau senai turiu danguje vietą, net devyntame augšte"...

Jau ir kun. Sutkaitis atvyko iš Pittsburgo. Jis rinksiąs aukas delei to vienuolyno. Gelfryda džiaugiasi: jei jis surinks kiek pinigų, gal jej atiduos tuos $96, kurie priklauso jai nuo to vienuolyno. Bet jei tie ponai neatsiteis su ja gražumu — ji sako patrauksianti juos teisman.

Ji yra rami ir linksma mergaitė; ji džiaugiasi pasiliuosa vusi iš tos nuožmios vergijos, kunigų globos.

* * *

Žmonės ant Bridgeporto ieško kur yra tas knygynas, kuris laikraščiuose garsinosi, kad duoda knygas del skaitymo dovanai. Jis garsinosi: Lithuanian Book Exchange, 837 W. 34th Place, Chicago, Ill. Jauna, graži mergina nuėjusi rado tik saliuną. Bubnis rado taip pat, tik jau išrodė, kaip altorius prieš velykas, — išdraskytas ir uždarytas. Antrų lubų nėra; gal kas dar gyvena užpakaliniuose kambariuose, bet knygyno nėra. Yra vienas tik ant Bridgeporto, — tai "Aušros" Knygynas, 3210 So. Halsted St. Ten galite gauti vioskių knygų, muzikos ir dainų už pinigus, bet ne už dyką.

* * *

Prie "Aušros" Knygyno sustojęs burys vyrų..

—Veizdėk, veizdėk! Ar nemata? — rodydamas į gatvekario bėgius.

—Ku? Ku tu mata? — klausia jo draugas.

—Žemė dreba! — sako pirmasai.

—Tai bėkim! — suriko vienas.

—Da nereik begtc...

—Veizdėk, dabar armobilas atvažiuoja.

—Tai ku...

—Veizdėk, kaip pon jų žemė linksta.

Išteisybės, reikia tą rėlę nors pakuloms apkamšyti, kad neklibėtų. Aušros knygynas turėtų prispirti kompaniją tai padaryti, jei nenori, kad kada nors karas į knygyną įvažiuotų.

—Bubnis.

Iš "Birutės"

Rėmėjų susirinkimas.

Pereitą penktadienį įvyko "Birutės" rėmėjų susirinkimas. Svarbiausias susirinkimo tikslas buvo surasti budų sudarymui artimesnių ryšių tarp rėmėjų ir aktingųjų draugijos narių. P-as Al. Miševičius, "Birutės" iždininkas, pabrėžė tą faktą, kad iki šiol rėmėjai teikdavo tik medžiaginės paspirties draugijai. Šiaip "Birutės" darbuote jie neperdaugiausiai domėjosi. Jie nežinojo kas dedasi viduje. O toki dalykų padėtis draugijai sveikatan neišeidavo. Nes "Birutei" yra svarbu gauti ne tik medžiaginės paramas, o taipgi ir moralinės. Kuomet birutiečiai matys, jog rėmėjams ištikrųjų rupi draugijos gerovė, tąsyk jiems bus smagiau dirbti.

Buvo nemažai kalbėta tuo klausimu. Ir daugelis pareiškė tą nuomonę, kad rėmėjams ištikrųjų reikia labiau sekti draugijos reikalus. O to geriausiai galima atsiekti tada, kai rėmėjų komitetas dalyvaus "Birutės" valdybos posėdžiuose. Tasai komitetas turės ne tik patariamąjį balsą, bet taipgi kartu su valdyba galės spręsti ir svarstyti įvairius draugijos reikalus.

Komiteto pareiga taipgi bus karts nuo karto šaukti rėmėjų susirinkimą, kur bus raportuojama apie "Birutės" veikimą.

Komitetan tapo išrinkti p-ia Nora Gugienė, Dr. C. Kilauga ir K. Augustinavičius.

Rėmėjų į susirinkimą atvyko palyginamai nedaug, bet visgi daugiau, negu kitais kartais. Ir reikia vilties, kad ilgainiui rėmėjai labiau išsijudins ir labiau susidomės "Birute".

—Buvęs.

Atvažiuoja iš Lietuvos

Per Naujienų laivakorčių skyriaus patarnavimą atvažiuoja iš Lietuvos Kazimiera Vaškienė. Laivu Leviathan pribus į New Yorką. Važiuoja pas sūnų D. Vaškį, 326 E. 55th St., Chicago.

Malonėkite priduoti teisingą antrašą į Naujienų ofisą.

Lietuvių šeimynos išsiskyrimas.

p. Emilija Janušauskaitė-Čižauskienė gavo teisme perskyras su savo vyru p. Juozu Čižausku, žinomu aptiekininku Springfielde, Ill. Išsiskyrimo byla buvo spalių 8 dieną.

Pranešimai

KASDIEN tamsta gali prisirašyti prie Naujienų Spulkos, ir prisirašyk tuojau, jei dar nesi prisirašęs. Dėdamas kas savaitė po dolerį-kitą, nei nepatėmysi kaip susidėsi užtektinai pinigo, kad nusipirkus sau namelį.
Naujienų Spulka
1739 S. Halsted St.

Chicagos Lietuvių Auditorium bendrovė laikys extra susirinkimą pirmadienyj spalio 15 d., 8 v. v. Keistučio spulkos name 840 W. 33 St. Prašom direktorių ir draugyščių atstovų pribut, ba randasi svarbių reikalų aptarti. — Rašt. **J. Balchunas.**

Cicero Lietuvių Namo Bendrovės prakalbos įvyks nuosavame name (14 St. ir 49 Court), spalių 17 d., 7:30 val. po pietų.
Kalbės geriausi kalbėtojai iš Chicagos. — **Komitetas.**

APSIVEDIMAI.

PAJIEŠKAU apsivedimui merginos nuo 19 iki 30 metų amžiaus, aš esu 27 metų amžiaus. Siusdama laiškus malonėkite įdėti ir paveikslą, aš atsakymą duosiu kiekveinai.
K. S. BAKER
4230 Grand Blvd.,
Chicago, Ill.

PAJIEŠKAU apsivedimui merginos, nuo 22 iki 29 metų. Aš esu 29 metų, penkių pėdų ir septynių colių augščio. Prašau merginų katros iš Lietuvos arba čia augusios atrašyti.
A. F. R.
1816 So. Peoria St.
Chicago, Ill.

JIEŠKAU merginos arba našlės, be vaikų del apsivedimo nuo 35 iki 40 metų. Turi buti laisvų pažiurų. Aš esu 42 metų žmogus, 35 metai kaip Amerikoje, blaivus ir geras darbininkas. Meldžiu atsišaukti tuojaus ir prisiųsti savo paveikslą ant šio adreso.
G. MARTIN
1137 Liberty Av. Pittsburgh ,Pa.

ĮVAIRŪS SKELBIMAI

STOGDENGTYSTĖ
Trijų stogų prakiurimas užtaisomas ir garantuojamas už $4. Automobilių trokų patarnavimas Chicagoj ir apielinkėj. Įstaiga 34 metų senumo. Didžiausia ir geriausia stogų dengimo įstaiga Chicagoj. Tik patyrę unijos darbininkai samdomi. **J. J. Dunne Roofing Co., 3411-13 Ogden Ave., Phone Lawndale 0114.**

$5 DOVANŲ!!!
Savaitė atgal prapuolė rudas, didelis kudlotas šuo. Baltos kojos, krutinė ir per snukį baltas ruožas. Vadinosi "Makse" $5 dovanų kas pagelbės surasti viršminėtą šunį. 364 Kensington Ave.
Tel. Pullman 2259

PRANEŠIMAS John A. Witches ir Jos. Augaitis turim už garbę pranešti savo gerbiamiems kostumeriams draugams ir pažįstamiems kad mes persikėlėm į naują vietą nupirkom nuo Mr. K. J. Fillipovich biznį Real Estate po numeriu 751 W. 31-st St. Dabar gerbiamos visuomenės meldžiame su visokiais reikalais kreiptis šiuo adresu: John A. Witches ir Jos. Augaitis, 751 W. 31 St. Phone Yards 6296

REIKIA DARBININKŲ

VYRŲ ir MOTERŲ

VYRŲ!
Inžinierių, 75c į valandą. Pečkurių, $130 į mėnesį, 8 darbo val. Pečkurių pagelbininkų, $110 į mėn. Janitorių, $25 į savaitę. Darbininkų, 50-55c į val. Automobilių mechanikų, $35 į savaitę. Prie grežimo ir punčiavimo preso, 60c. į val. Kabinet dirbėjų, 75c. į valandą. Sargų, $25-$30 į savaitę

MOTERŲ!
Langų plovėjų, $16-$18 į savaitę. I dirbtuves merginų, $16 į savaitę Janitorių, trumpos valandos, $40 į savaitę. Moterų hotelio darbams, $45-$50 į mėn. valgis ir kambarys.
SOUTH PARK EMPLOYMENT BUREAU
4191 S. Halsted St., 2 lubos

JIEŠKO DARBO

PAJIEŠKAU darbo į aptieką už praktikantą. Kam yra reikalingas tokis žmogus, kreipkitės laišku, Aušros Knygynas, 3210 S. Halsted St. Box No. 41.

REIKIA DARBININKŲ

MOTERŲ

REIKIA jaunos merginos prie skrybėlių ir gražių dalykų išdirbimo krautuvę. Turi buti apsukri. Mokama alga kol mokinasi. Atsišaukite 6 val. vakare, 4906 W. 14 St., Cicero, Ill.

MOTERŲ pardavinėtojų iš namų į namus, $50 iki $75 lengvai galima uždirbti kas savaitę. Greitas pardavimas ir geras tavoras. Dalį arba visą laiką. Cash gausite už cash pardavimą.
SYSTEM SALES CO.,
333 So. Dearborn St. Room 616

REIKIA DARBININKŲ

VYRŲ

REIKIA shearmenų karpymui geležies atkarpų. Taipgi patyrusių automobilių grovėjų.
Aetna Auto Parts Co.,
2101 So. State Str.

VYRŲ prie medžio tarnerių, patyrusių prie tekinimo mažų pedestalų.
Winkler Writhman Co.
4801 So. Morgan St.

REIKIA patyrusių kabinet dirbėjų prie taisymo rakandų. Atsišaukite
GLABMAN BROS.
832 Maxwell St.

ŠILKINIŲ liampų šeidų dirbėjų, gerų siuvėjų prie augštos rųšies darbo. Gera mokestis. Atsišaukite, Hartman & Molcolm Co., 1507 So. Michigan Ave.

REIKALINGA apysenio žmogaus, apie 55 metų, nevedusio, kuris negali sunkaus darbo dirbti, bet gali namų darbą padaryti, plauti grindis, langus ir tt. Geram žmogui gera alga. Kambarys ir valgis.
Kreipkitės
MR. GADEIKO,
1606 So. Hasted St., Chicago, Ill.

PARDAVIMUI

PARDAVIMUI grosernė ir rukitos mėsos, kendžiu ir visokių smulkių daiktų krautuvė, 5 ruimai gyvenimui, Randa pigi $25.00 į mėnesį. Kas pirmas tas laimės. Priežastis patirsit ant vietos.
Atsišaukite
3642 Parnell Ave.

BARGENAS
Parsiduoda laikrodininkystės krautuvė gera vieta 14 met. buvo laikoma per tą patį savininką. Priežastis pardavimo, savininkas serga ir turi važiuoti gydytis į Californiją.
S. BARRY,
4551 So. Ashland Ave.
Tel. Boulevar d 2285

PARSIDUODA bučernė ir grosernė su namu. Taipgi ir pečius kietoms anglims kurenimui. Priežastis pardavimo — apleidžiu Chicagą. 2856 S. Emerald Ave.

PARSIDUODA du pečiai mažiau negu už pusę kainos. Vienas kietų anglim šildomas, o antras kukninis. Galima matyti visuomet. 2856 W. 39-th Place antros lubos Lafayette 1778

PARSIDUODA KRIAUČIŠKA Šapa Biznis išdirbtas per daug metų. Kaip vyriškų taip moteriškų drapanų daroma ant orderio taip pat ir valymas senų darbo užtenka ant 4 darbininkų, turi buti parduota į dvi dienas; savininkas turi išvažiuot į kitą miestą. Atsišaukit
1504 W. Division Str.

RAKANDAI

GERA PROGA JAUNAI PORAI

Jei jųs reikalaujate rakandų, nepraleiskite šio didelio bargeno. Turiu parduoti tuojau mano 5 kambarių vėliausios mados rakandus ir gražų dvigubų springsų gramafoną su rekordais už gerą pasiulytą kainą. Viskas nauja. Jųs galite sutaupyti daugiau kaip pusę pinigų. Parduosiu dalimis. Ateikite greitai ir pažiurėkite šio bargeno.
1922 S. Kedzie Ave.

AUTOMOBILIAI

BARGENAS pardavimui automobilius Mitchel 1919 modelio uždarytas 5 sėdynių, 6 cilinderių, gerame stovyje, gera maleva nupirksite pigiai.. Atsišaukite 4420 So. Union Ave. 2 fl.

NAMAI-ŽEME

PARDAVIMUI moderniškas 2 flatų, 5 ir 5 kambarių namas. Yra sun parlors, bufetas, tale maudynė, landrė, augštas sklepas, namas šviesus iš visų pusių, netoli parko ir geros mokyklos, kaina $11,500. John Vais, 5336 So. Campbell Ave.

PARDAVIMUI 2 flatų namas ir šale lotas už $17,500, prie Maplewood Ave. netoli 63 St., 5 ir 6 kambarių, viskas aržuolo trimuota. Labai gerame padėjime, turite pamatyti, kad įvertinus.
Šaukite telefonu Prospect 5653

PARDAVIMUI arba mainymui ant naujo mažesnio murinis namas ant 61 St. 4 florų po 6 kambarius, štymu apšildomas rendos į mėnesį 300 kainą $24,000. Atsišaukite greitai, o pirmas gaus. Bargenas bo moteris našlė negali užlaikyti
JOS. AUGAITIS
751 West 31 Str.

KAM KO REIKIA

Pirkti, parduoti, manytį: namus, lotus, farmas ir visokios rųšies biznius. Mes parduodam ir mainom. Su reikalu kreipkitės pas
A. GRIGAS,
3114 So. Halsted St.

BARGENAS PARDAVIMUI BIZNIO KAMPAS 58x125 šiaurritinis kampas 59 ir Rockwell St. Tuojau galima statyti namą. Kaina $5,700. Ben F. Bohac 2643 W. 51-st St. Phone Prospect 6415

PARDAVIMUI bizniavas medinis namas, geroj bizniavoj vietoj, tinkamas del grosernės, dry goods štoro ir kitokių biznių. Parduosiu už prieinamą kainą ant lengvų išlygų.
Kreipkitės
P. BARŠKIS,
Furniture Store,
1748-50 W. 47 St.

PARDAVIMUI 4 ruimų (cottage) 3 akrai žemės, visokių fruktų, medžių ir gera vieta del piknikų ant Ogden Boul. 19 mylių nuo Chicagos Nupirksit pigiai, nes priežastis pardavimo labai svarbios. Kreipkitės nuo ryto iki 10 val. 5744 So. Richmond Ave. Tel. Prospect 5277 arba Tel. Hinsdalle 489Y3.

PARDAVIMUI 120 akrų farma, su gyvuliais ir visais padargais. Jei žingeidaujate, malonėkite rašyti tuojau.
JAMES CULVER,
R. 1, Rhinelander, Wis.

PARDAVIMUI arba mainymui ant mažesnio naujas murinis namas ant 61 St. 4 florų po 6 kambarius, štymu apšildomas rendos į mėnesį 300 kaina $24,000. Atsišaukite greitai, o pirmas gaus. Bargenas bo moteris našlė negali užlaikyti.
JOS. AUGAITIS,
751 W. 31 St.

$2,000 PINIGAIS
Nupirks elegantišką 2 flatų namą S. W. Sidėjė. Už likusius pinigus morgičius 5 metams. Atsišaukite vakarais arba nedėlios rytą.
A. MILLER,
2900 W. 38th St.
2 augštas

KAS TURIT nama ant pardavimo arba farma ir norit parduoti arba išmainyti ant namo ar biznio, duokit mums žinoti o gausite greitą ir teisingą patarnavimą ba musų pirkėjai laukia jusų.
J. WITCHES ir J. AUGAITIS
751 W. 31 St.
Phone Yards 6296

PARDUOSIU savo 2 namų, 3 ir 2 augštų, muriniai, didelis augštas, sklepas, viskas gerame padėjime, naujas plumingas, metinė renda daugiau $1,200 ir galima padidint. Nupirksite už mažai pinigų. Pigu. Savininkas, 927 W. Cullerton St., (20 St.)

MOKYKLOS

Amerikos Lietuvių Mokykla

3106 So. Halsted St.
Mokinama: Anglų ir Lietuvių Kalbų. Aritmetikos, Knygvedystės Stenografijos, Typewriting, Pirklybos Teisių, Laiškų Rašymo, Suvienytų Valstijų Istorijos, Abelnos Istorijos, Geografijos, Politinės Ekonomijos, Pilietybės, Dailrašystės. Gramatikos, Literaturos, Retorikos Etimalogijos Oratorystės.
Mokinimo valandos vakarais: vaikams nuo 6 iki 7 valandai; suaugusiems nuo 7 iki 9:30 val. vak.

Leveskio Mokykla

Prirengiamoji ir Prekybos
Mokina Lietuvių ir Anglų kalbų; Grammar School, High School ir Prekybos dalykų. Prirengia prie kvotimų į visas augštesniąsias mokyklas. Dienomis. 12:00 val. dien. iki 5:00 v. p. p. Vak.: 7:30 iki 9:30. Nedėldieniais: nuo 10 ryto iki 12:00 dieną mokina lietuvių kalbos gramatikos ir rašybos.
3301 So. Halsted St., Chicago. (kampas 33-čios gat., 2-ros lubos)

MOKYKLOS

SPECIALIAI

VALENTINES DRESSMAKING COLLEGE
2407 West Madison Street, Tel. Seeley 1643
Siuvimas, dezainavimas, skrybėlių dirbimas—dienomis ir vakarais. Specialiai nupigintos vakacijų klesos del jaunų merginų nuo 8 iki 14 metų amžiaus prie dresių siuvimo ir skrybėlių dirbimo. Ateikite, rašykite arba telefonuokite.
Sara Patek, pirmininkė.

The Hoffman Prirengiamoji Mokykla

Įsteigta Rugpiučio mėn., 1910
Mes išmokinsime jus kaip skaityti, rašyti ir kalbėti angliškai į labai trumpą laiką. Taipgi aritmetikos, gramatikos, geografijos, istorijos. Musų augštesnėj mokykloje mes prirengsime jus į kolegiją ir universitetą į dvyliką mėnesių.
Jųs galite rasti pas mus užbaigusius kiekvienoje Chicagos kolegijoje ir daug jau yra praktikuojančių gydytojų, dendistų, advokatų, aptiekorių. Ateikite pas mus. Mes pagelbėjome šimtams jaunų žmonių kad dasiekus mokslo. Mes pagelbėsime ir jums.
Klesos dienomis ir vakarais.
1537 N. Robey St.,
netoli Milwaukee Ave.

DRAUGIJOS IR ORGANIZACIJOS

LIETUVOS DID. KUN. GEDIMINO DRAUGIJOS Kensingtone valdyba 1923 metams: pirm. P. Jenkauskas, 10813 S. Michigan Ave.; nut. rašt. P. Grigula, 10501 S. La Fayette Ave., phone Pullman 0816; turtų rašt. K. Baltrimas, 211 E. Kensington Ave.; iždininkas P. Šadvilas, 341 E. Kensington Ave., Susirinkimai laikomi P. Šadvilo svet., 341 E. Kensington Ave.

DR. VINCO KUDIRKOS DRAUGYSTĖS valdyba 1923 metams: pirm. V. Rušinskas, 3343 So. Lowe Ave.; pirm. pad. J. Gelgaudas; nut. rašt. J. Blažis, 3261 S. Halsted St.; turt. rašt. A. Kaulakis, 3159 S. Halsted St.; kasierius A. Zalatoris, 2322 S. Leavitt St., kontrolės rašt. p-lė D. Ronkelaitė; kasos glob. J. Tikutis; durų sargas K. Apšega. Susirinkimai laikomi kas mėnesį paskutinį šeštadienį, 7:30 val. vak. M. Meldažio svet., 2242 W 23rd Pl.

CICEROS LIETUVIŲ PAŠELPOS KLIUBO valdyba 1923 metams: pirm. S. A. Stankeviče, pirm. pag. Kl. Leudenskis, fin. sekr. A. Tumaviče, nut. sekrt. Kaz. P. Deveikis, 1806 So. 48th Ave., iždo P. Soris iždo glob. A. Stanisauskas, J. Martinkus ir L. Aleksandraviče, maršalka Fr. Meškauskas, prie vėliavos St. Miseviče, korespondentas K. P. Deveikis, organas "Naujienos". Susirinkimai laikomi kas antrą penktadienį kiekvieno mėnesio Lietuvių Liuosybės svet., 14 St. ir 49 Ct. Cicero, Ill.

LIETUVIŲ VYRŲ IR MOTERŲ PAŠ. KLIUBO valdyba 1923 metams: pirm. Povylas Atkočiunas, 342 So. Crawford Ave.; pirm. padėjėjas G. Medalinskas, 3951 W. 13th St.; nut. rašt. Marijona Medalinskas, 3951 W. 13th St.; turto rašt. V. Manikas, 17 S. Springfield Ave.; ižd. Mj Kaziunas, 3959 W. 16th St.; kasos glob. P. Medalinskienė, J. Plaipa, J. Petrulis; maršalka T. Rudis. Susirinkimai laikomi kas mėnesį antrą nedėldienį. 1-mą valandą po pietų Engels svet., 3720 W. Harrison St.

CHICAGOS LIETUVIŲ DRAUGYSTĖS SAVITARPINĖS PAŠELPOS valdyba 1923 metams: pirm. P. Galskis, 1931 N. Hoyne Ave. fin. sekr. Vincas Briedis, 1049 N. Marshfield Ave.; kasierius Jonas Degutis, 1521 Irving Ave.; prot. sekr. Antanas Lungevič, 1737 N. Robey St.; daktaras kvotėjas A. Montvidas, 1824 Wabansia Ave. Susirinkimai atsibuna kiekvieną antrą nedėldienį Zwianzek Polek svet., 1315 North Ashland Ave.

TAUTIŠKOS DRAUGYSTĖS MYLĖTOJŲ LIETUVOS BROLIŲ IR SESERŲ valdyba 1923 m.: pirm. A. Enzbigelis, 354 E. Kensington Ave. padėjėjas J. Vilkas, 12021 S. Union Ave.; nut. rašt. J. Valonchius 10910 So. Edbrooke Ave.; turto rašt. V. Dargis 10520 So. State St.; ižd. J. Balvočius, 138 E. 114 Place. Susirinkimai laikomi pirmą penktadienį vak. kiekvieno mėnesio, F. Shedvilo svet., 341 E. Kensington Ave. Nariais primami visi sveiki vyrai ir moterys nuo 18 iki 40 m.

ILLINOIS LIETUVIŲ PAŠELPOS KLIUBO valdyba 1923 metams: pirm. J. Antanaitis, 3435 So. Wallace St.; padėjėjas V. Liekis, 3316 So. Auburn Ave.; nut. rašt. A. J. Lazauskas, 3339 So. Union Ave (Phone Blvd. 2293); turtų rašt. A. Bugailiškis, 3337 So. Wallace St.; kasierius B. Butkus, 840 West 33rd St.; kontrolės rašt. J. Adomaitis; kasos globėjas Kaz. Karacas; maršalka P. Gerlikas. Kliubo susirinkimai laikomi kiekvieno mėnesio pirmą šeštadienį, salėj 3301 So. Morgan ir 33čios gatvių. Nariais priimami visi sveiki vyrai nuo 18 iki 35 metų.
A. J. Lazauskas.

DRAUGYSTĖS ATGIMTIES LIETUVIŲ TAUTOS VYRŲ IR MOTERŲ valdyba 1923 m.; pirm. K. Lengvinas, 3556 So. Lowe Ave.; padėjėjas J. Kazlauskas, 920 W. 54th St.; nut. rašt. V. Pakeltis, 3546 S. Union Ave.; turto rašt. M. Ceplinskas 3601 So. Union Ave.; kasierius S. Balsis, 3543 So. Morgan St.; kontr. rašt. T. Petrauskas; kasos globėjai A. Rimkus ir D. Matuzas; durų sargas F. Stulgaitis.
Susirinkimai laikomi pirmą sekmadienį kiekvieno mėnesio 1 val. po pietų Bažnytinėj svet., 35th ir S. Union Av.

DRAUGIJOS IR ORGANIZACIJOS

SIMONO DAUKANTO D-JOS VALdyba 1923 metams: pirm. T. Janulis, 937 W. 34th Pl.; Vice-pirm. J. Racevičius, 3326 So. Union Ave.; Nut. Rašt. P. Kenutis, 757 So. Kolmar Ave.; Fin. rašt. A. Kasparas, 6912 So. Green St.; Kasierius V. Paplauskas, 3313 Auburn Ave.; kontrolės rašt. K. Demereckis, Kasos glob. J. Kriščiunas ir A. Kaulakis; Knygiai V. Stankus ir F. Valančius. Susirinkimai pranešami per laikraščius.

LIETUVIŲ LAISVĖS PAŠELPINIO KLIUBO VYRŲ IR MOTERŲ valdyba 1923 metams: pirm. A. Maskauskas, 2950 W. Pershing Road, vice-pirm. J. Varnagis. 4051 Archer Ave., nutarimų rašt. E. Juzaitienė, 7038 S. Sangamon St., finansų rašt. J. Aleksandraviče, 3653 S. Hermitage Ave, kontrolės rašt. J. Miseviče, 2740 W. 39 Pl., žid. J. Juzartis, 6011 S. Francisco Ave., kasos glob. J. Jasiunas, maršalka J. Kalnaitis.

DRAUGYSTĖS PALAIMINTOS LIETUVOS valdyba 1923 metams: pirm. Fr. Baceviče, 3029 So. Union Ave.; pagelb. S. Venckus, 1812 So. Halsted St.; nut. rašt. Ig. Žilinskas, 1758 Wilmot Ave.; fin. rašt. D. Danta, 2653 Sayre Ave.; kasierius K. Stulas, 2909 S. Union Ave. Susirinkimai buna kas antrą sekmadienį kiekvieno mėnesio, Malinauskio salėj, 1843 So. Halsted St., 1 val. po pietų.

DRAUGYSTĖS ATGIMTIES LIETUVIŲ TAUTOS VYRŲ IR MOTERŲ valdyba 1923 m.: pirm. A. Trijonas, 914 W. 32nd str.; pirm. pagel. M. Yuršas, 2940 W. 37th str.; fin. rašt. M. Čeplinskas, 3544 Lowe av.; kontr. rašt. T.Petrauskas 2802 Emerald av. kasos glob. A. Rimkus, 3629 Lowe ave., ir D. Matuzas, 3653 Emerald ave.; žid. S. Balsis, 3759 Wallace str.; maršalka Stulgaitis; nut. rašt. P. Cheplius, 3629 Lowe ave. Susirinkimai laikomi kas mėnesį pirma septintadienį 1 v. po pietų, Raymond Chapely 816 W. 31 gat.

RYTINĖS ŽVAIGŽDĖS PAS. IR PASIL. KLIUBO valdyba 1923 m.: pirm. J. Bačunas, 1822 Wabansia ave.; nut. rašt. P. Lapenis, 1609 N. Wood str.; fin. rašt. M. Budrevičius 1626 N Oakley ave.; žid. J. Makrickas, 3256 Lemoyne str. Susirinkimai buna pirmą ketvirtadienį kiekvieno mėnesio, Liuosybės svet., 1822 Wabansia ave. 7:30 val. vak.

BIRUTĖS KALNO DRAUGIJOS valdyba 1923 metams: pirm. St. Mažeika, pirm. pagelb. J. Svereika, nutarimų rašt. L. Klepsis, finansų rašt. Kaz. Kriščiunas, žid. J. Bačiunas. kasos globėjai J. Andrulis ir F. Bacauskas, maršalka A. Augulis.

LIETUVIŲ KRIAUČIŲ SAVITARPINĖS PAŠELPOS KLIUBO valdyba 1923 metams: pirm. J. Bachunas; pirm. pagelb. M. Grakauskas; nut. rašt. K. Rugis, 1614 N. Winchester Ave.; turtų rašt. S. Makrickas; kontrol. rašt. M. Indrelienė; kasierius S. Dauginis; kliubo daktaras A. Montvidas.

LIETUVOS MYLĖTOJŲ DRAUGYSTĖS valdyba 1923 metams: pirm. V. J. Buisha, 1712 So. Ruble St.; pagelb. J. Ruta, 3348 So. Morgan St.; Nut. rašt. Kaz. J. Demereckis, 3331 So. Wallace St.; finansų rašt. A. Strolie, 2018 So. Peoria St.; kontrol. rašt. A. Leknickas 3362 So. Halsted St.; kasos globėjai F. Kiaunė, 3219 So. Lowe Ave. ir A. Knystautas, 3156 So. Canal St.; kasierius A. Urbonas, 3338 So. Auburn Ave.; maršalka A. Strazdas. Susirinkimai laikomi antrą šeštadienio vakarą kiekvieno mėnesio A. Urbono svet., 3338 So. Auburn Ave. Draugystėn priimami visi sveiki vyrai nuo 18 iki 40 metų. Norintieji įstoti draugystėn meldžiami atsilankyti į susirinkimų vietą.

LIETUVIŲ LAISVĖS KLIUBO VALdyba 1923 metams: pirm. A. Zalatoris, 827 W. 33rd St.; pagelb. D. Briedelis, 3417 So. Leavitt St.; nut. rašt. K. J. Demereckis, 3331 South Wallace St.; fin. rašt. G. Sarkaitis, 3601 So. Lowe Ave.; kontr. rašt. S. Grikštas, 3220 So. Lime St.; kasos globėjas J. Zvega, 3430 So. Halsted St.; kasierius J. Mazalauskas, 3259 So. Union Ave.; maršalka J. Kazlauskas. Kliubo susirinkimai laikomi pirmą šeštadienį kiekvieno mėnesio, Jono Mazalausko svet., 3259 So. Union Ave. Nariai priimami į kliubą visi lietuviai sveiki vyrai nuo 18 iki 40 metų.

DRAUGYSTĖS MEILĖS LIETUVIŲ AMERIKOJE valdyba 1923 metams pirm. A. Morgevicz, pagelb. K. Kazlauskis; nut. rašt. I. Yuščius; fin. rašt. I. Vedeckis, 726 W. 18th St.; centro rašt. F. Bakšinckis; kasos glob. J. Yuščius ir P. Vertelis; kasierius P. Paulauskis; maršalkas V. Balseviče ir A. Klimaitis; ligonių glob. A. Ribinckis; teisėjas S. Romanas.

LIETUVIŲ POLITIŠKO IR PAŠELPOS KLIUBO VALDYBA 1923 metams: Pirm. F. Eismontas, 4531 S. Paulina st.; pirm. padėjėjas F. Sillius, 1920 S. Halsted St.; nut. rašt. J. Lauraitis, 2024 S. Peoria St.; turto rašt. J. Blauzdis, 4452 S. Mozart St.; ižd. Chas. Chepulis, 1840 So. Halsted St.; kont. rašt. St. Jerombauskas; kasos glob. W. Shurna ir F. Martisius; maršalka A. Razminas.—Susirinkimai laikomi kas mėnesį pirmą šeštadienio vakarą, D. Šemaičio svet., 1750 S. Union Ave.

DRAUGYSTĖS LIETUVOS KARALIAUS MINDAUGIO valdyba 1923 m.: pirm. A. Šribalis, pagelbininkas J. Dumbrauskis, nut. rašt. A. Varnelis, 3029 So. Union Ave., finansų rašt. J. Blausdis, kasos globėjas B. Mineika kontr. rašt. T. Pitkus, kasierius P. Riškus, sargas J. Mikalauskas, teisėju W. Makeveckas ir A. Bvoben. Susirinkimai įvyksta kas mėnuo pirmo penktadienio vakarą, D. Shemaičio svet. 1750 So. Union Ave. Priimami visi vyrai nuo 18 iki 40 metų amžiaus.